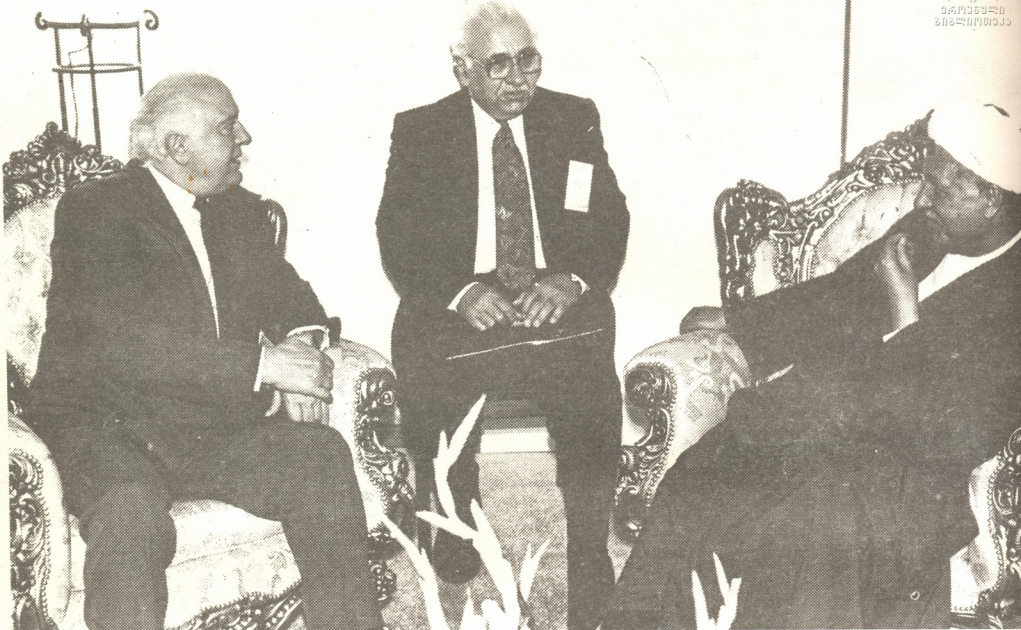

619
1996

პრეზიდენტის ვიზიტი ირანში.

უოტონოზოროგოსია

სამი რესპუბლიკის პრეზიდენტი ბელგიაში.

ჩინეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის მეუღლე
სტუმრად ქალბატონ ნანული შევარდნაძესთან.

ყრველთიერი საზოგადოებრივ-
კოლტიმური და სულიერებატრი-
საზნაბერი ჟურნალი

დროვა

შინკარსი

წინდღა თარიღები.
შპასუხებზე პარლამენტა-
რები.
ღათო ტურაშვილი (მინი-
ატურები).
წუნუ კუპრეიშვილი. ატი-
რამული ღამრჩა მთაწმი-
დღა...

პსილ გვებაჟე. უკვღავება.
გულწარა ბახტაჟე. მვის
სასთუმალი (მითხრობა).
მეზარ კმითიშვილი... ახ-
ნარი ღმსებო.

მალწაუ ხაზარაბეიშვილი.
ღმსებო.

წანა ღმინეშაჟე. კორტრე-
ტი აწვასუ.

მარინა ზუბულია. სიკმე-
ის ბაკმეტილი.

მითრე მინფორმი. კა-
ტარა გომო (მითხრობა).
მეა ცხაღაჟე. ქართული თე-
ატრის მშენება.

უწტორი იუმორი.

სარამაქმეი კოლმეი:

ჯანსულ ჩხრკინი—თამაჯღომაო,

გულწარა ბახტაჟე—პასუხისმგებელი
რედაქტორი, პსილ გვებაჟე, წაბ
თაქარაშვილი, ზურაბ კვანჭიშვი-
ლი, თაღო ნინიძე, ღინარა ნოღა
(მხატვარ-რეჟისორი), მღღარა შწ-
ხალაძე, ზურაბ წამთელი, თამაჯ
ხილამა.

ქუიწს თარიღები

პარასკევი დილით მღვდელმთავრებმა ურისტანის მმართველ პონტოულ პილატეს წარუდგინეს იესო ქრისტე: მთავრობის მოღალატეო, და მოითხოვეს, ჯვარს ეტკათ იგი. მაშინ პილატემ ხალხის წინაშე ავაზაკი ბარაბა გამოიყენა: რომელი განუტეოთ? (წესისამებრ პსექისნათვის ერთი სიკვდილისჯილთავანი უნდა გაეთავისუფლებინათ). ბარაბაო! — დავინებოთ მოითხოვა ხალხმა. მსაჯულმა ხელები დაიბანა: მე უბრალო ვარ ამ მართლის სისხლისგანო. „სისხლი მაგისი ჩვენ ზედა, და შეილთა ჩვენთა ზედაო“ — დავიგვეინა ბრბომ და ასე გაწირა მათივე მხსნელი და მაცხოვარი: ვინაც ბზის ტოტემით შეეგებნენ წინაკვირას, ღღეს განიკითხეს და შეურაცხვეს... ჯალათებმა ეკლის გვირგვინი დაადგეს, ჯვარი აჰიდეს, ნაცემ-ნატანჯეს გოლგოთაზე აატანინეს და ზედ აცვეს ორთა ავაზაკთათა მუ—ღეთისა და მუ—კაცისა. შემწურებისას, ოღეს მძარი აგუმეს, იესო ქრისტემ სული განუტევა იმ საღამოსვე იოსებ არიმათიელმა და ნიკოდიმოსმა (ქრისტეს საიდუმლო მოწაფეებმა), ღღეთისმშობელმა, მარიამ მაგდალინელმა, იოანე ღღეთის მეტყველმა და რამდენიმე ღღვატცმა ჯვრიდან ვარდამოსნის პატრონანი გვემი, წესისამებრ დაიტრეს და დაკრძალეს.

შაბათ დილით მღვდელმთავრებმა, პილატეს თანხმობით, ყარაულინი მიუჩინეს იესოს საფლავს. ემინოდათ, მოცემულთ არ მოეპარათ მოძღვრის გვემი: აჟა, წესისამებრ აღღგაო მკვდრეთით.

ოღეს სხეულით სამარეში განისვენებდა, იესო სულით შევიდა ჯოჯოხეთში და ახარა სიცოცხლის ვაპარჯებმა იქ ტანჯულ სულემს. მისი მისელით შემწუნდა და დაირღვა ჯოჯოხეთი. ქრისტემ იქიდან გამოიყენა მართალნი სარწმუნოებით, რომელნიც მოელოდნენ მაცხოვრის მოსვლას.

ღღდ შაბათს შეიმუსრა გჭვინი ჯოჯოხეთისა, ამიტომაც ღღღადღენ ცილური ძალნი: ცხოვრების მომცემლო ქრისტე ღღერთო, ღღღება შენდა.

შენღსაცხებულთა ღღდათა საფლავსა ზედა ანგელოსი უღღადღებდა: ნღსაცხებულ მოკვდავთაღის სანმარ არს, სოლო ქრისტე სრწილღობისაგან უწტო იქმნა. კვირას განთიადისას, მკვდრეთით აღღგა უფალი და მაცხოვარი ჩვენი იესო ქრისტე. გატხაღღა ჭეშმარიტება: ქვეყნად მოუღღენიღღი მუ ღღეთისა იყო უკვდაო

ვი ვით ცოღვაამღელი ადამი. გვენიწნა: მერმისს, ოღეს იქნება სწვა ცა და მიწა, რაჟამს ღღღებით მოვა ჯვარცმული ღღერთო, აღღგვებით ჩვენცა: შევიმოსთ ვაურწწენულ სწორს და ღღეთის მარადიულ სასუფეველს დაჯურღუნღებით.

პირველი ცოღვა ჯვარცმითა და წმინდა აღღგომით მოეწნა ადამიანს. ამიტომაც ვრაცთ ამ ღღღსსწაღლს უღღადღესად და ვარღავიხით ვაწაფწულთობით მოვარის ავსების სწორკვირის.

ტროპარი: ქრისტე აღღგა მკვდრეთით, სიკვდილითა სიკვდილისა დამორგუნველი და საფლავების მინათა ცხოვრების მინიჭებელი.

საქართველოს
მ რ ო მ ე ს უ ლ ი

სასწრაშო შეხვედრა კვირის

1. რას ნიშნავს თქვენთვის სიბრძნე ზირაქისა: „ნუ გვექნება ხელი გაწვდილი მისაღებად და მომუჭული გასაცემად“.
2. რა არის პროვინციალიზმი?
3. საქართველოს გარდა რომელ ქვეყანაში იცხოვრებდით და რატომ?
4. ხვალის იმედი თუ გაქვთ?

მანანა ზიგინაიშვილი:

1. ბიბლიური წინასწარმეტყველის ისო ზირაქის ეს შეგონება სხვადასხვა ფორმით მრავალმა ბრძენმა უთხრა კაცობრიობას. მე მაინც ჩვენი რუსთაველის „რასაცა გასცემ შენია, რაც არა — დაკარგულია“ მაგონდება პირველ რიგში. მხოლოდ მატერიალურ ფასეულობათა გაცემა არ იფუნქციონებს არც ისო ზირაქთან და არც რუსთაველთან. მშვიდობის დაპყრობა კარგი საქმეა, მაგრამ სულიერი საზღვრის გაცემა — კიდევ უკეთესი.

გაცემა იმ იმედით, რომ შენგან დავალებული ადამიანი გაიწვევს სასაზოგადოებრო დახმარებას — ანგარებაა.

გაცემა სხვაზე ზრუნვაა, თავკერძობის დაძლევა. როცა სიკეთე და სიყვარული გაუცემინებს, გაცემული უკან გიბრუნდება სხვაგვარად: გაცემა სულიერად გამდიდრებს და სრულყოფს, სიკეთე მატულობს დედამიწაზე, სიყვარული მკვიდრდება.

2. ლიტერატურაში პროვინციალიზმს სრულიად გარკვეული მნიშვნელობა აქვს და ალბათ ამას არ მკითხავდით. ე. ი. პროვინციალიზმი ზოგადად, ცხოვრებისეული ასპექტით. პროვინციალიზმი ჩემთვის არამც და არამც არ ნიშნავს პრიფერიაში მცხოვრები ადამიანის რაღაც განსაკუთრებულ შინაგან სტრუქტურას და ქცევებს. პროვინციალიზმი შეხედულებათა შეზღუდულობაა, ფართო ხედვის უქონლობა, ვიწრო ინტერესებით შემოფარგვლა, პროვინციალიზმმა დაგვრია ხელი ქალაქადაც და სოფელადაც. დამოუკიდებლობის მოპოვება და ქვეყნის ცხოვრების მოწყობაც პროვინციული ცნობიერებით ვცადეთ. ისტორიულად მსოფლიოს კულტურული ცხოვრების რიტმში ჩართულ ქართულ კულტურას და ქართულ ტო-

ლერანტიობას არაფერი ჰქონია საერთო პროვინციალიზმთან. ამიტომ მჯერა, რომ ქართველი კაცი ისევე გააუგებს გზას ფართო კულტურული კავშირებისკენ, თვითშემეცნების მასშტაბური განზომილებებისკენ.

გარდაუვალი ეპოქა ყველა ქვეყანაში მიმდებარე იყო. რა გასაკვირია, მიმდებარე იყოს ჩვენიც. უკვე დადგინდა ფართო პოლიტიკური, ეკონომიკური, კულტურული კავშირები. მჯერა, რომ თავს დავადევნეთ კრიზისს. ხვალის იმედზე მეტი ხეობით. ხვალის იმიდჯი მაქვს და დიდი ნათელი მომავლისაც. ზღადავს პროვინციალიზმზე საუბარს როგორ გადავხლართა პასუხი ხვალის იმედზე?.. მოეწყდით სამყაროს და ჩაიკეტეთ ჩვენს ნაჭუჭში. ახლა დიდი პერსპექტივები იხსნება ჩვენი ქვეყნის და ჩვენი ხალხის წინაშე. შუა საუკუნეებში ახერხებდა საქართველო გლობალურ კულტურული ინტერესებით ცხოვრებას. მით უმეტეს მოახერხებს ახლა, როცა ისე მიდის ქართული სახელმწიფოს შენების საქმე, რომ სხვადასხვა ქვეყნის ფართო ეკონომიკური და შეესაბამება პოლიტიკური ინტერესებიც უკავშირდება ჩვენს ქვეყანას. საქართველო ახალი ძალით და ახალი ფორმებით კვლავ იბრუნებს პოლიტიკურ, სავაჭრო-ეკონომიკურ და კულტურულ პროცესულ გზაჯვარედინზე თავის უნიკალურ როლს.

3. საქართველოს გარდა რომელიმე სხვა ქვეყანაში ცხოვრება არასდროს აზრად არ მიმსვლია. ჩემი ნებით ასეა და ბედი თუ მაიპოლებდა, ყველგან გავძლებდი, თუცა გამიბრუნებდა. სამკიდე ბევრ ქვეყანაში ვყოფილვარ, ბევრი ქვეყნის კულტურითაც დაინტერესებულვარ. მაგრამ საქართველოს ისტორიასთან, მის კულტურასთან, ქართული ენის ძალთან სისხლბორცულ კავშირს ვგრძობ. ქვეყნის წახედნასთანაც სისხლბორცულად ვარ დაკავშირებული და ასევე სისხლბორცულად მინდა ვყოფ დაკავშირებული მის აღორძინებასთანაც.

მიხილ სააპაიშვილი:

1. ყველა ადამიანს, პირველ რიგში, საკუთარი თავის იმედი უნდა ჰქონდეს. შემდეგ ისევე საკუთარი თავისა და ბიძის ისევე საკუთარი თავის. ცხოვრება ბრძოლაა და აქ მოდუნება არ შეიძლება, თუმცა წაქეულებსაც უკვლავის თვის ხელი უნდა გაუწიოდ, ვინაიდან ერთი რომ უნდა გასოსვდეს, ხვალ შეიძლება შენც მსგავს მდგომარეობაში აღმოჩნდე.

2. პროვინციალიზმი ის არის, როცა მავანთ ჰკონიათ, რომ აქეთ უპირობო უფლება, განსაჯონ სხვათა ქმედებები, როცა ადამიანს სწამს თავისი განსაკუთრებულობა, და ეს „რწმენა“ უფლებას აძლევს, დაამცროს სხვები. პროვინციალიზმი ასევე, როცა გვეკრ, რომ ყველაფერი უცხოური ყველაფერ მშობლიურს სჯობს ან პირიქით.

3. ამერიკა, თუცა ამერიკა უფრო ნაკლებად კომფორტულია, ვიდრე რამდენიმე ევროპული ქვეყანა, ალბათ მაინც ერთადერთია, სადაც ძალი გააწვყება, რომ უცხოელი ხარ,

4. სანამ ადამიანი სუნთქავს, ზეალის იმედი უნდა ჰქონდეს, ეს ჩვენს ფიზიოლოგიაში ძვეს დამცავი მექანიზმი, ამავე დროს გონებაც მკარანაზობს, თუკი საქმეს გულთი მოვეცილებით, ჩვენს ქვეყანას ნამდვილად ეშველება.

პირობა კოხახიძე:

1. ნიშნავს ზუსტად იმას, რასაც გულისხმობს. ჩვენთვის, პოლიტიკოსებისათვის ძალზე ადვილია ამ პრინციპით ცხოვრება, აქტიური საქმიანობის ფართო ასპარეზი გვაქვს, თავისთავად ის ჩვენი საკეთებელი საქმე რომ არ იყოს ძნელი და მრავალი პრობლემის მომცველი.

2. პროვინციაში, ზოგადად, პიროვნების გარემოსთან შეუთავსებლობა, უფრო ზუსტად – შეუხამებლობაა.

3. ხანგრძლივი ვადით ვერცერთ ქვეყანაში ვერ ვიცხოვრებდი საქართველოს გარდა. ეს არ არის რომანტიკა, გამოცდილების საფუძველზე ვლაპარაკობ. თუ საქმე არჩევანზეა, იმას ვისურვებდი, რომ საქართველოს უფრო სამხრეთით გადაეწავლა და ამით ზამთრის ხანგრძლივობა ერთ-ორ კვირამდე დასულყო.

ისე, კაცმა რომ თქვას, უკანასკნელ ხანს რამდენიმე ქვეყანა მოვიარე და ვერ ვიტყვი, სადმე ცხოვრება უფრო საინტერესო იყოს, ვიდრე ჩვენში. იქ ყველაფერი იმდენად მღორედ, ყოველგვარი პრობლემის გარეშე მიედინება, რომ კაცი შეიძლება გადაგვარდე, ადამიანის სახე დაკარგო. ერთი სიტყვით, აქაურობას ვერაფერი შეედრება... ცოტა გადაჭარბება რომ არ გვიყვარდეს...

4. რა თქმა უნდა და ამ იმედის სერიოზული საფუძველიც გამაჩნია.

სხვა მხრივ, ზეალის იმედის გარეშე, პოლიტიკაში ყოფნა ბოროტებაა, დანაშაულია.

ზურაბ ჩხიძე:

1. გაკმაყოფილებდეს დღეისათვის რასაც ფლობ და არ გაგაბოროტოს სურვილმა, უფრო მეტი მიიხვეჭო.

თავდადებული შრომით და კეთილშობილური ქცევით, უხვად გასცემდე საქმის, ხალხის და სამშობლოს საკეთილდღეოდ, რისი გაცემაც შეგიძლია. გაითავისო სხვისი გასაკვირი.

2. შემთხვევით აღმოცენებული ან შემთხვევით გამდრებული, დაბალი შინაგანი კულტურის და დაბალი განათლების მქონე პიროვნების მიერ „ოქროსფრად მოვარაყებულ“ და „ვარდისფრად გადაღებილი“ გაცვეთილი, ფუყე ფრაზების და ჟანგმიღებული საცნების დემონსტრირება, შინ და გარეთ.

3. მიუხედავად იმისა, რომ დიდ პატივს ვცემ ყველა ქვეყნის ხალხს, საუკუნეების განმავლობაში ჩამოყალიბებულ მთ ტრადიციებს, ცხოვრება შემძლია მხოლოდ საქართველოში. აღზრდილი ვარ ტრადიციულ ქართულ ოჯახში. შესისხლხორციებული მამკეს და მსზობლავს ყველაფერი ქართული. მიყვარს მეგობრები, მეზობლები, მიწაც, ზეცაც და ვარსკვლავებიც ქართული.

4 ბუნებით ოპტიმისტი ვარ და ზეალის იმედი ნამდვილად მაქვს.

ნება ქალაქის

დათო ტყარაშვილი

სამრო... არა ჩვენში

● 1988 წლის ნოემბერში, მთავრობის სახლის წინ, ქართველებმა რომ მასიური შიმშილი გადაწყვიტეს და დაიწყეს კიდეც, შიმშილობის მეშვეილე თუ მერვე დღეს, ქალაქში სიტუაცია საგრძნობლად დაიძაბა — ხმები გავრცელდა, ტანკები შემოვლენო და ვინაიდან ცოცხალი ტანკი ჯერ არ გვენახა, ინტერესთან ერთად, შიმშილ ვაჩნდა. შიმშილ, შიმშილსეხენება, დიდი თავალები აქვს და ლამაზობით, უნივერსიტეტსა თუ პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში სერიოზული თავყრილობები იმართებოდა — რა ვიღწობი, როგორ მთავრდებოდა და ა. შ. როგორც ზეურ მაშინ ვეძახდი ერთგული მოძრაობის ღიადერთა გარდა, იმ შეგრებებში, იმავე მოძრაობის რიგითი წევრებში ესწრებოდნენ და ხალხი მრავლად გროვდებოდა ხოლმე. ერთ-ერთი ასეთი თავყრილობა კინოს სახლში გაიმართა, სადაც ერთ-ერთმა ლიდერმა შეკითხვაზე, ტანკების როგორ დაეუპირისპირდეთო, გულწრფელად მიუწვდია ხალხს, კარატესა და ჯიუჯიკოს ილითების სასწრაფოდ ათვისებისაკენ.

შემდეგი თავყრილობა, შვერალთა კავშირში, იმდროინდელი თავმჯდომარის ბატონ მუხრან მაჭავარიანის კაბინეტში შედგა და ამაყურად სხვა ლიდერმა, მაგრამ იმავე შეკითხვაზე (რატა დაიბაულობა ამ უკუ კულმინაციის მიაღწია) გაცილებით საინტერესო გამოსავალი მთავრო და სანამ სათქმელს საბოლოოდ ჩამოაყალიბებდა, ინფორმაცია მოგვაწვდია — სამიოდე დღის წინ, თბილისში შიმშილობასთან დაკავშირებით, ქუთაისიდან ქვეით — პატრიოტთა ჯგუფურ გამოვიდა და დედაქალაქისაკენ ფეხით მიდიანო, ზგალ-ზეგალობათ თბილისში იქნებოდა და გადაწყვეტილად აქეთ სერგო ორჯონიკიძის ძეგლი საზეიმო ვითარებაში მოქაჩონ და ჩამოაგდინო. სპეციალურად ამისთვის თოიკო მოაკეთ, მაგრამ თოიკე ხელისმორიკების მსურველთა რიცხვი გა-

ცილებით დიდია და იქნებ მთავრობას თხოვნი მთავრობით და რაიმე მიგვიხერხოს, წეროლის ტექსტიც შედგენილი მაქვსო. სქესელო საქალაქოდეან ფურცელიც ამოაძვინა და რატომღაც ზვიად გამსახურდიას დაუდო წინ. ცხოვნებულმა ზვიად გამსახურდიამ კი რატომღაც მე გადმომხედა და ალობათ იგივე იფიქრა — სადმე ცარიელ თიახში ჩამკეტა და გულიანად მაქინა-მეთქი.

იმ დღის მერე ბევრმა წყვალა ჩაიარა და სასაცილოდ ნაიდგომად არ წასულა ჩვენი საქმე. თუმცა ზრდილობაანამა თბილისელებმა 1989 წლის ზაფხულში მასინც დიმილით გააცილეს ჩვენს ქუჩებში ჩამოტარებული სერგო ორჯონიკიძის ძეგლი. რამ გააბოროტა-თქო ეს კაცი, მანამდეც მიფიქრია და მერეც, მაგრამ ამ საიდუმლოს ამოხსნა მხოლოდ გასულ წელს შევეძელი, — ხარაგოულში, სერგო ორჯონიკიძის მშობლიური სოფლის მიმდებარე ტერიტორიები რომ მოვიწინაულებ და ჩემდა წლიად დაახლოებით შვიდი ლიტრი ღვინო, სრულიად უშედგვოდ მივიღე, რომ ევლად დაეთვირეთი ვერც მე და ვერც ჩემი მეგობრები (მიუხედავად იმისა, რომ ამდენი ღვინო ერთად არასოდეს დამიძვევია), თითოთითო რიყის ქვა, გაბრუების მიხნით თავში ჩავიკარით და იმერულ ღვინოზე გულგამსწრალინი, ულამაზეს იმერეთს მოვედეთ. შესახედად შეშენიერი სახლი ამოვიჩრქი, ფანჯრიდან გადავხედი და მანამ ვიძინე, ვიდრე საწლიმიანი ქალბატონის ზედად არ გამაღვიძა — ეს ჩემო ბატონო, სერგოს ტახტია და ჩვენთან გადობრძანდით და იქ მოისვენეთო. იმერული ღვინისაგან დამძარული, დამკაეებული და გაუბედურებული ჩემი კუჭი, იქვე ტახტის ახლო-მახლო მოვიძიე და ახლავა ავხედე სერგო ორჯონიკიძის გადიდებულ პორტრეტს. ქალბატონის ბოდიში მივუხადე და ეხოლან გადავედი. ჩემი მეგობრების აბაჯი ვიკითხე და ჩვენთან არის, — ისეთი ღვინო ვაქვს,

სულ ვანწებით მიირთმევენი. ბოდიში და მადლობა ერთდროულად ვთქვი და ტრასაზე გავედი. ვზის პირას დურუ იჯდა მოზრდილ ქვაზე და ილიმეთოდა. რა გაციენეს-მეთქი. კუჭი ამოიძვინეს და ვეებო. ვვლოდით მანქანას და ვერაფერი გაუაჩრეთ. დავბრუნდით მასანამდელითან გაბოროტებულები და დილამდე, რეგ-რეგობით ვირტყით თავში, ერთხელ უკვე გამოვიწეული, რიყის ქვები...

საუკმა

● შეიძლება ასე მინდა იყოს და ამიტომაც მერევენება, რომ საქართველოში საციტრი ცვლილებები ხდება — ერი აშკარად ვახსნადლება როგორც გონებრივად, ასევე ფიზიკურად. დღევანდელი ბავშვები, გაცილებით ჭკვიანები არიან, ვიდრე ჩვენ ვყავით იმავე ასაკში და თბილისის ქუჩებში გაცილებით მეტი ლამაზი გოგონა დაბაბავებს, ვიდრე თუნდაც ათი ან თხუთმეტი წლის წინ.

როგორც დაკვირვებულ თვითმხილველთაგან გადმოცემით ვიცი, იმ ათი ან თხუთმეტი წლის წინ, თბილისში სულ რამდენიმე ლამაზი ქალი დადიოდა და ისიც შესაბამისი ზემდგომი ორგანიზების მკაცრი მეთოდურების ქვეშ (აღსანი, იმ მიზეზით ემანდ სადმე ანტისამბეჭოთა საქმიანობისთვის არ გამოიყენებო). ყოველ შემთხვევაში (და უფრო სერიოზულად), იმ დროის ლამაზმანები, გაცილებით ნაკლებად ჩანდნენ ჩვენი ქალაქის ქუჩებში, ვიდრე დღევანდელი მშვენიერებანი, და თუ თვლი არ მატყუებს, ქართველებს აშკარად შეეცვალათ კანისა და თმის ფერი (სიმაღლეში მატყუასთან ერთად). ბავშვებიც წინა თაობისაგან განსხვავებით, უფრო ხშირად არიან ქერები, ვიდრე შავკერებანი და გირებრივ გათვითარებაზე კი ზემოთ უკვე ითქვა.

ასევე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, თავად სილამაზის არჩევანიც არანახულად გაფართოვდა

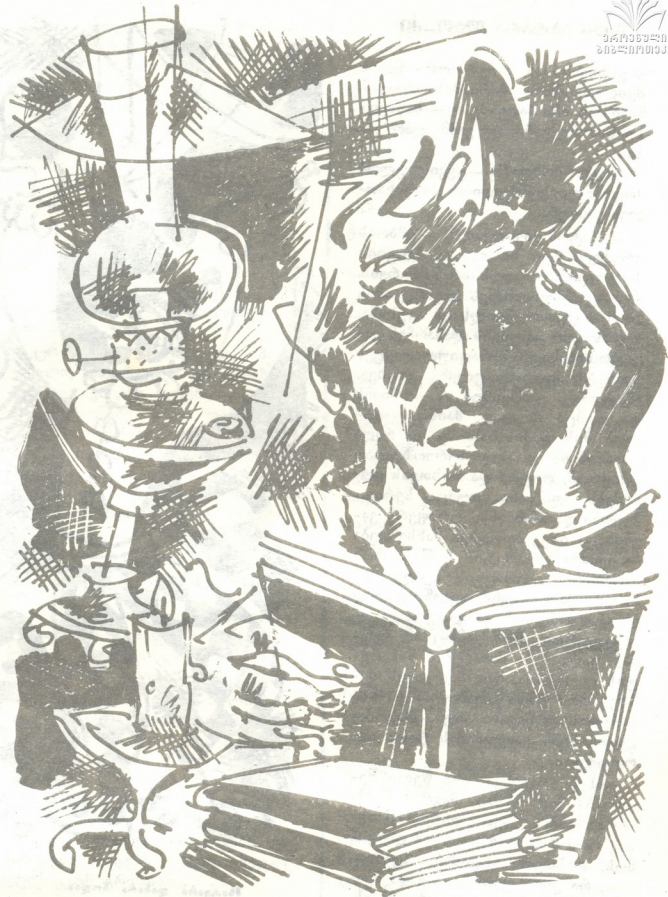
და გაიზარდა. ტელე და ვიდეო საშუალებებმა ლეგენდარული ქაღალატონების ყოველდღიური ნახვის საშუალებებს შეაჩვიეს მათურებელი და დღევანდელმა მოზარდმა, მსოფლიოს ნებისმიერი ქვეყნის ნებისმიერი მოდელისა და ლამაზმანის შესახებ ცხოვრებისა და საქმიანობის ნებისმიერი დეტალი ზეიარად იცის.

ჩვენ დროს კი, საბჭოურ ბავშვობასა და სიჭაბუკეში, ფიზიკური თუ სულიერი სიმდიდრე და სილამაზე, უმკაცრესად ისჯებოდა კანონის ძალით და მიუხედავად იმისა, რომ სიმშვენიერისკენ ლტოლვის ჩახშობასაც კი ცდილობდნენ, სილამაზის რაღაც ნატუნები მაინც აღწევდა ჩვენამდე. მხელად, მაგრამ მაინც ჩვენითვის ამ ნატუნთაგან, ერთი მათ შორის, გამოჩნეულად მვირფავსი იყო და არის, არის, რადგან რაღაც დაგვივიწყებს მართლა დაუვიწყარ ზემკეს „მაკენას ოქროდან“, სუნთქვაშეკრულნი რომ შევცქეროდით მის გამოჩენას თბილისის კინოთეატრების ეკრანებზე და მერე უსასრულოდ, გაუთავებლად (ან პირიქით) მასწავლებელითა შენიშვნების მიუხედავად, მაინც ვიზრავდით საკლასო ოთახის მერხებსა თუ სკოლის ეზოში, ქუჩასა და შინ, სადაც კი გაგვახსენდებოდა ხოლმე მშვენიერი ზემკე, ჩვენი ტანჯული სიჭაბუკისა და ოცნების აუხდენელი, მაგრამ განუყველი ნაწილი...

როცა პატარავდება დამე

● ჰქონდა ზალიკო სამადაშვილს, დიდებულ მწერალს, დიდებული წერილი წიგნზე — ზოგადად და კონკრეტულად წიგნზე, სამხელი ზამთრის სამხელ სიცვიც რომ აღლიბს და ატყრევს. ატყრევს მაშინ, ლოგინში რომ ჩაიყოლებ კარგ წიგნს და საჩილის შუქზე ერთიღერ გუზას პოულად, საბოლოოდ არ გაბოროტდე. და შენში, ის განსხვავება არ გაქრეს, ადამიანსა და პარტუტვს შორის რომ არსებობს...

ახლა აღარაა ზამთარი და არ

მხატვარი თენგიზ სამსონაძე

გვცემა. პირიქით — ზაფხულია და ცხელა და სიცხის გარდა ის მარტოვი საზრუნავიც მასწუხებს რასაც ოჯახი ჰქვია. როგორ დაუჯერებელადაც არ უნდა ვლდრდეს, ჩემი პატარა ოჯახის წევრებს (დიდნა-პატარანად) ერთი უცნაური თვისება აქვთ — დღეს რომ შუკამენ ხოლმე (მდაბიურად რომ განვმარტო), ზვალ ისევე მომივლიბათ, ვიცი და ვვიქრობ. ვვიქრობ, ის სახვალთო ფული სად შეიძლება ვიშოვნო და რადგან ვიცი, რომ ამ პრობლემის გადაჭრა, არც ისე იოლია (და ნერვული სისტემაზე-საკმაოდ დამბიერდა), ერთადერთი რაზეც ვოცნებობ — გრძელი ღამეებია. სწორედ ის ღამეები, როცა

ოჯახის წევრებს უკვე ღრმად ძინათ და არავინ მიმლის ხელს ჩემს საფვარელ წიგნებთან მარტოდმარტო დარჩე. მაგრამ უბედურება ისაა, რომ კითხვისას, დრო, გაცილებით სწრაფად გარბის და ისე დაბათუნდება ხოლმე, სიმწრისგან ცრემლი მერევა...

ამას წინათ (ღევან რამიშვილის რჩევით), სერგეი დავლატოვის წიგნები წავიკითხე და ამ სიცოცხლამ (მართლაც დიდმა კაცმა და მწვერალმა) საოცარი ღამეები მარუქა. ვკითხულობდი ნელა, აუჩქარებლად და მეშინოდა, ჩქარა არ დასრულდებოდა სიტყვისა და მარტობის ჩემი ზემი. ზემი, რომელსაც ადამიანს, მხოლოდ და მხოლოდ წიგნი ჩუქნის...

ჩემი პატარა ლარკი

● გამთენიისას ჩემი ორი წლის შვილის, ანა — მარიამის არაღამიანური ხმა მაღვიძებს — საწილზე წამომჯდარა და გაბმულად კვივის.

— რა მოხდა?! — ვკითხულობ მოგონილი სიმშვიდითა და სინათლეს ვაჩნებ.

— რატომ გავიღვიძე?! — ამბობს ცრემლნარევი ხმით და პასუხის მილოდინში თვალს არ მამორებს. მე არც პასუხი მაქვს და არც იმის დრო, საკუთარ შვილს ის აუვხსნა, თუ როგორ აწუხებს დანარჩენ კაცობრიობასაც, მარადიულად ქცეული ეს ფილოსოფიური კითხვა. ამიტომაც, ვამშვიდებ ანა-მარიამს და თუმცა ძნელად, მაინც ვცდილობ მის დაძინებას. მე კი რაღა დამაძინებს და ახლა სერიოზულად ვფიქრობ, რატომ და რისთვის იღვიძებს ადამიანი. თუმცა სერიოზულსა და აზრიანს, ვერაფერს ვაგნებ და ისევ ბროდსკი მახსენდება — ექიმმა სივარტის მოწვევა რომ აუკრძალა ოპერაციის შემდეგ და სახელოვანი პოეტი, გულწრფელად და სამართლიანად აღმოვიდა — ერთადერთი, რის გამოც ამ ქვეყნად გავღვიძება მახარებს, სივარტის ის ღერია, დილით, ყავის შემდეგ რომ უნდა გაავბოლოო და სივარტის მოწვევას თუ ამიკრძალავთ, ჩემს გაღვიძებას რაღა აზრი აქვსო...

იოსებ ბროდსკი, ასი წელი შეიძლება ვერ ვნახო, მაგრამ ჩემმა ანა-მარიამმა, ხვალ დილითაც იგივე რომ მკითხოს და ისევ დაიჟინოს, რისთვის იღვიძებს ადამიანი, რა უნდა ვუთხრა. არადა მკითხავს, ჩემი შვილია და მგავს. მგავს და ამიტომაც მკითხავს...

ბოზო

● ბოზოს, იგივე გიორგი მარგველაშვილის აზრით, ყველა დროისა და ქვეყნის უდიდეს პოლიტიკოსად, სრულიად უსამართლოდ, არ აღიარებენ ვასილ მჭავანძლეს. თავად ბოზოს კი მიაჩნია, რომ ერთადერთი, სწორედ ვასილ მჭავანძლეს შეძლებდა ჩვენი ქვეყნის გამოყვანას იმ ურთულესი პოლიტიკური, ეკონომიკური თუ სოციალური კრიზისიდან, რომელშიც უკანასკნელ ხანს ყველანი აღმოჩნდით. და გიორგი მარგველაშვილის დრმა რწმენით ვასილ მჭავანძლეს, ჩვენი სახელმწიფოს განვითარებისათვის აგრესივად აუცილებელ რეფორმებს, ის რესტორნის აღ-

მხატვარი ღინარა ნოია

დგენითა და განახლებით დაიწყებდა, ფუნქციონირებ რომ იყო და საიდანაც ხელის გულივით მოჩანდა ის თბილისი, სადაც ყველმოდერებით მეორედა ხალი მიიღელი ბედნიერი, მოცეკვავე წყვილებისათვის და ღვინისაგან გავლილებულ, უდარდელ მოქიფებებს ვარსკვლავებით მოჭვდილი, უღრუბლო ცა დაჰყურებდა.

რესტორნის აღდგენა-რესტავრაციის შემდეგ, რაც უპირველესად უნდა გაკეთდეს, იმ „ძველი კვლევის“ მოძიებაა საჭირო ჩვენს ქალაქსა და რესპუბლიკაში, კერძო პირებსა თუ დაწესებულებ-

ებს, ჯერ კიდევ რომ შემორჩათ. რადგან ბოზოს პროექტითა და აზრით, მთაწმინდაზე კლიენტები და მსურველები, მხოლოდ ძველი, კოფოზე ირემამხედრებულ კოლონეტით უნდა ავიდნენ და ეს, გიორგის ღრმა რწმენით, აუცილებელია იმისათვის, რათა ჩვენ ისევე გვეყვარდეს ერთმანეთი როგორც ჩვენს ძამებს 60-იან წლებში, ჩვენს უპრობლემო, ჯანმრთელ ძამებს — თეთრი პერანგებითა და ვიწრო შარვლებით...

ასეთია ბოზო — ჩვენი მეგობარი — ლიგენდარული თენგიზ ზეინკლაშვილის ყოფილი, მაგრამ მერიფასი სიძე...

ჩვენი ბავშვობის ზღაპართაგან, ცირკი ყველაზე მეტად ჰგავდა ნამდვილ ზღაპარს და ყოველ შაბათ-კვირას, ჩვენი ამ საოცრების სტუმრები ვიყავით. სანამ წარმოდგენა დაიწყებოდა და როგორც მაშინ ვგვიჩვენებოდა იმ უსაშველო კისის ავლამდე, იქვე საღაროებთან ათობით ბოშა ქალი იროულად საღეჭი რეზინების ხელში, ფერადი ბუშტებით და უცნაური, თვითნაკეთი სათამაშოებით... კომპიუტერებთან მიმსხდარი დღევანდელი ბავშვებისათვის ძნელად წარმოსადგენია ჩვენი იმდროინდელი სიხარული და აღტაცება იმ პრიმიტიული გასართობებით, ცირკთან ერთად რომ გაქრა და ჩვენი ბავშვობასავით, უკველოდ დაიკარგა.

მახსოვს, წარმოდგენის დაწყებამდე სკამების ბრახუნს და ქანდარახზე ინსტრუმენტომარჯვეულები პატარა ორკესტრი, ძნელადსაშინებელი ბილეთები და საღამოს, რესაოთაიანი სენსებები, შესვენებაზე ოკეაიკიანი დიდებული ნაყინი და მზიარული კლოუნები, სპილოები და ცხენები, კუფხვები და იგორ კიო...

შეშველი ქალიც, პირველად სწორედ ცირკში ვნახეთ და ის ყოველშეირიანი, სეფადანი თვალბევი მაგონდება ჩვენი, წინა რიგებში დილიანი უფროსების დანახვისას, ცრემლებით რომ გვეცხვებოდა. უფროსებიც კაყოფილი იყვნენ ხილმე და მშობლების მართლაც სიამოვნებით დაყვავდით ცირკში. ის კი არადა, ისეთი წარმოდგენებიც იმართებოდა ზოგჯერ, ჩვენი ქალაქისა და ქვეყნის მაღალჩინოსან და მვირფას სტუმრებსაც კი ხალისითა და სიამაყით პატივებდნენ იმდროინდელი ხელისუფალნი.

რაც შეეხება ცირკის სასტუმროს, მის აღწერას, ფელისის ნიჭი უნდა და ისედაც ცრემლმორიეული, მირჩენია ოთარ რატხიანი გავისხენა, პირდაღებულებს რომ გვტოვებდა თბილისის მოქალაქეებს და დიდიან-პატარაანად ხალხს, მეტი სალაპარაკო და თავშესაქცევა არცა ვგვიჩნდა. დილაშუშების საგასტროლოდ ჩამობრძანებაც, უდავოდ დიდი მოვლენა გახლდათ ჩვენი ქალაქის ცხოვრებაში და ერთადერთი, რაც გვაკლდა, ნინო რიზა იყო — ლეგენდალ ქვეული მუსიკით და მაინც იმედიოთ...

და გვეუბრობდით ცირკით, თითქოს ჩვენი ცხოვრება ნაკლებად

ჰგავდა ცირკს და ვიტყვი მეტს — ეს იყო ცირკი ცირკში.

და მაინც იყო იმედი. ახლა, როცა იმედი კვდება და მყავს პატარა ქალიშვილი, მისი დაყვინებულ მოთხოვნები, ვეწვივით ცირკს და ამდენი წლის განშორების შემდეგ, გამოგნა შენობამ, დარბაზმა და რაც მთავარია — არუნამ. რაზხელა მეჩვენებოდა ბავშვობაში აქ ყველაფერი და ამ ერთ ცილა არუნაზე (ვერავრთი მიგვხდი), როგორ ეტელენენ მაშინ ვიწარავები, სპლოები, ცხენები, ბეჭეთობები და ა. შ. ცალ-ცალკე და მითუმეტეს ერთად.

ვერ ვიცანი უმარავი რამ, შეცვლილი, დაკარგული და დამახინჯებული ვიცანი ქალები — ოდეს-გაუღო გოგონები, ახლა დაბერებულები და ისეთივე მონდიშებით ჭერში გაკედულ თოქებზე და დამწველი გულში, ყველაფრის გამო ერთბაშად და წამოვლექი. სახლში ისე დავბრუნდი, ახას სიტყვაც არ დასტყდა, არც კი უკითხავს რატომ წამოვედი ცირკთან ყველაზე ადრე. მხოლოდ საღამოს, ჩაის რომ ზერებდა ალაღინიანი ღამბატუნად, ოდნავ გადმობრუნა ქვედა ტუჩი და საყვედურიანი თვალებით ამოხედა — თეთრი ბუშტი რატომ არ მიყვებოდა.

ყველაზე დიდი და მართალი პოლიტიკა ამქვეყნად, რა თქმა უნდა, ბავშვრეგლობაა და მითუმეტეს გაუმწებთან — როცა ფული არა გაქვს, შვილს პირდაპირ უნდა უთხრა და ახასილავს მოატყუო. ბავშვი, როგორი პატარაც არ უნდა იყოს, ყოველთვის გაიკავებს და მიხვდება, რადგან იგი, ისედაც ყველაფერს გრძობს...

სოღერა

მყავს თანაკლასელი, ბავშვობის მეგობარი გიორგი ახვლედიანი — კარგი მწერალი, ჟურნალისტი, ისტორიკოსი და ამჟამად პრელოგოგი. ახლა ზუსტად აღარც მახსოვს რატომ, მაგრამ მე მას ხოლერას კვამხდი და მეოთხე კლასიდან მოყოლებული, ძალიან ხშირად გვიჩვენებდა ხოლმე ერთ მერხზე ჯდომას. სწორედ მეოთხე კლასში, ხოლერამ, სადღუმლოდ გამანლი, რომ არალეკარულ ზელნაწერ გაზთვის გამოსცემდა და გიორგი ახვლედიანი, პირველი ადამიანი იყო, ვისაც საპასუხოდ, პირველს წავაკითხე ჩემი პირველი მოთხრობები.

ჩემს მოთხრობებს, რა თქმა უნდა, არ ვივი, მაგრამ ახლაც გუ-

ლი მწელება ხოლმე იმ უგზო-უგაკვლად დაკარგული, ზღაპრული გაზთვისის გამო, ხოლერა თავისი გაზთვისის დიდებული მზატვარი და გამგონებელიც იყო და რომერის შინაარსსა და სტილს რომ ვიგონებ, დღესაც გაოცებული ვარ — საიდან ჰქონდა გიორგი ახვლედიანს, თურმეტი-თორმეტი წლის ბიჭს, ესოდენ მოზღვავებული ნიჭი დიდი შემოქმედისა.

რამდენიმე წლის წინ სპეციალურად გავეცანი მეცხრამეტე-მეოცე საუკუნეთა მიჯნის ქართულ პრესას — საუცხოო ნიმუშებს მართლაც, მაგრამ ახლაც დარწმუნებული ვარ და მჯერა — ხოლერას გაზთები იყო და არის კლასიკა — მაგალითი იმისა, თუ როგორ უნდა იყოს ქართული გაზთები. სამწუხაროა, რომ ისინი დაიკარგა და საამაყო (ჩემთვის), რომ ხოლერა და მე ერთ მერხზე გავიხარდეთ.

მეუთვე კლასში, მახსოვს, ერთი თვით დაიკარგა გიორგი — ყოველ დღით სახლიდან უშვებდნენ ჩანთადაკადებულს, მაგრამ სკოლაშივე ვერ აღწევდა. როგორც მოგვაიხარებთ გაირეკა — კუს ტბის ტყეში ერთი ამიჩემებული ნაძვის ქვეშ იჯდა და რომანს წერდა. იმ ერთი თვის თავზე, სკოლაში გაბადრული გამიჩნდა და რომანი წამაკითხა. ქართულ ენაზე დაწერილი მსგავსი არაფერი წამაკითხავს და რა დამაიწყებს იმ რომანისაგან მიღებულ შთაბეჭდილებასა და უზარმაზარ სიამოვნებას, რომელსაც თორმეტი წლის ავტორი ჰყავდა. ხოლერას არც მაშინ დაუტევლავს რამე და არც შემდგომ. მრავალ მიზეზთა შორის ალბათ თავმდაბლობა უპირველესი და მომთხოვნელობა საკუთარი შემოქმედების მიმართ — რაც ასე განგავსხვავებს ერთმანეთისგან ჰავშვობის მეგობრებს,

ახლაც ვეტყვი ზოგჯერ — დაბეჭდვ-მეტი რამე და საპასუხოდ ხელს ჩაიქნევს და ზუსტად ისე იღიმის ხოლმე, როგორც იმ ჩვენს ბავშვობაში, როცა და სადაც ყველაფერი იყო და საიდანაც დიდაფერი დაჯერა.

აღარაფერი — მე, დიმილი — ხოლერას...

საქართველო საქართველო საქართველო

ნუნუ კუარჩიყვილი.

წვიმს...
ორი დღეა, გადაუღებლად წვიმს.
ეს წვიმა გაზაფხულის წვიმას
როდი ჰგავს.

ეს ზღვა ცრემლია, დედა-სამშობლო
რომ დასტირის და ეთხოვება
თავის რჩეულ შვილს...

უესსა ზეციურ ცრემლთა
ფრქვევას და მხოლოდ ერთს ვფიქრობ:
ნეტავ, როდის გადაიღებს,
როდის გამოიღარებს, როდის გა-
ცისკროვდება?... და აფორიაქებულ
ფაქტთა დასამწვივებლად გონებაში
წამით გაერთება: „გადაივლიან
შავი დრობულები, ცოტა დაიცვა,
რა გააჩერებს ღვთის გარეშე ამ
დღედაძიწას. გამოიღარებს, გამოიწნდება
სხავთა ფარჩები, გამოიღარებს,
მზე გამოიწნდება და გადაჩრები“.

აძალა დედა-ბუნებას. თითხმეტი
მარტის ცაზე მართლაც გამოიწნდა
მზის სხივი. უცნურად დაათობა
და დააცხუნა ირგველივეთი.

მიღის და მიდის ზღვა ხალხი,
წმინდა ნიკოლოზის ეკლესიის ეზო-
მიადლი ვერ იტევს მოზღვა-
ვებულ ნაკაღს და ივსება თვალსა-
წიერი...

ისმის ჩუმი და ხმამაღალი ქეითინი.

ტირის ქალი და კაცი. დიდი და პატარა.

ათილდე წლის გოგონას ფერმკრთალ
ღოფაზე ღვარად ჩამოსდის ცრემლთა
ნაკადი.

ეს ანკლესონის ცრემლია მისთვის
დაწვლილი.

ერთად თავშეყრილი ამღენი ჭირისუფალი
დიდი ხანია თბილისის არ ახსოვს.

გლოვობს მთელი საქართველო...

ამოდ არ დამშვრალა, ამოდ არ
დახარჯულა, ამოდ არ უმღე-
რია: „ო, საქართველო, ოქროს-
ფერი ხარ, საოცრება...“ და თით-
ქის შესაფერის დროსა და ად-
გილს უჩრჩევს თავის სისხლსა და
ხორცს, რომ კიდევ ერთხელ ჩაა-
გონოს და გამოაფხიზლოს: „ხმალი
ავუსოსო, ქართველებო, ხმალი ავ-
ლესო, შემოვაქსოვით საქართ-
ველოს ვაჭვის პერანგი!“

მოურჩენელი იარაა სწორედ,
ზეციური სამყოფელსაკენ რომ იზი-
დავს: „ისევ მტკიცაა მორჩენი-
ლი იარა, შენ მიხედე და თავს გა-
აზღვე, დემერო“ — აქი მურერა
კიდევ. „ერთი კაცის გამარჯვება
კი არა, ორი კაცის გამარჯვება კი
არა, სამი კაცის გამარჯვება კი
არა, საქართველოს გამარჯვება და-
მილოცე, დემერო“... ლოცვასავით
გვიტოვებს ღამაზად ნამდერს.

„როც ამ ქვეყნად სიყვარული
მეფობს, მე ყველასი მოტრფიალე
ვარ.“ სწორედ იმ სიყვარულის
წილ სწორედ ასეთი სიყვარული.

„გევა დრო და მოუფუცები შვი-
ლებს, რომ სიყვარულს დიდი ძალა
აქვს“. ახლა ჩვენ გვმართებს მისი
დანაბირების შესრულება. „როცა
მოკვდები, გულზე ცრემლი დამაყა-
რე, იქაც შენი მარგალიტი მაშეი-
ბდეს“ — ეს ანდრძიძე აუსრულ-
და...

მორის ფოცხიშვილის ლექსის
სიმღერის პრემიერა კი გარდაცვა-
ლებამდე რამდენიმე დღით ღრე
შედა. პოეტის სიტყვების გა-
თავისება, ეტყობა, ერთგვარი წი-
ნათორწნობაც იყოს:
თბილისელთაგან ბევრი წავიდა,
ბევრი ქარბუქი ჩადა,

ატირებულნი დამრჩა მთაწმინდა,
ატირებულნი დამრჩა მთაწმინდა,
ამაღლებული დამრჩა მთაწმინდა,
მთავარ ღვთის ლოცვად, ხატად.
სიმღერა ჩემი თბილისის ესმოდა,
რიგირ იქნება არ ვთქვა.
თბილისი იყო ურთიერთობა,
თბილისი არის ურთიერთობა,
და კვლავ იქნება ურთიერთობა
კეთილშობილითა ყრმათა.

„... ლეგენდის სათავეში მდგომი
საქართველოს მომღერალი—ბატონი
ნიკოლოზი, ჩვენი გოგი, უზარალოდ
თბილისელი ბიჭი გოგია“. გაისმა
წმინდა ნიკოლოზის ტაძრის კედ-
ლებში წარმოთქმული გამოსახო-
ვარი სიტყვები.

„სიტყვის კაცი, უღალატო, გუ-
ლიანი, სუფთა, ალალი უაღრესად
კოლორიტული ქართველი, ტკბილ-
ღმნიანი მომღერალი, ახლობელი
და მისაღები ყველასათვის“ — ასე
იტყვის გოგი დოლიძეზე ეკა მა-
მაღაძე.

მისი სათაყვანებელი „ქართული
ხმების“ „მრავალპოეტი“ და მის
პატვისსავემდე მოსული ათი ათა-
სობით ჭირისუფალი ტაშით მია-
ცილებს სამარადისო სასუფეველ-
ში საქართველოსა და მისი ხალ-
ხის სიყვარულში ნაადრევად ჩა-
ფრთხვალ მომღერალს...

მარამ სიცოცხლე გრძელდება.
მას გოგის სიმღერებთან ერთად
მისი საფიცარი შვილი პატარა
ლევან დოლიძე გაავრებლებს.

... ვალში ვიყავით გოგისთან.
ვერაფერი თავის მართლება, რომ
მასთან შეხვედრა ჩვენი უურნალის
ფურცლებზე უახლოეს გეგმაში
გვერინდა შეტანილი.

1998 წლის 28 ოქტომბერს წიხში, თანამებრძოლებთან ერთად, მოლატებებმა დახვრიტეს სადესანტო-მოიერიზე ბატალიონის წეთაურის მოადგილე, შტაბის უფროსი, 24 წლის ვიცე-პოლკოვნიკი ლევან ცქიტაშვილი. მიზი სახელი მიენიჭა თბილისის 44-ე საშუალო სკოლას, ერთ-ერთ ქუჩას ნაძალადევის რაიონში და გაუქმდა მემორიალური დაფა სახლს, სადაც იგი ცხოვრობდა.

ეონავს შუბლზე მინავლენი სისხლი წარბის ზემოდან, ის კი მაინც ტყვიას გვეგრის, ბორცვზე შიტომ შემოღვა.

ერთ ეზო-კარს და შივ ბინდად სიყრმეს, ჩასმულს ქარავაში, ... აი შოთას ვამზირიდან ამოღინართ ქალ-ვაჟი

გვეგრის, მზე რომ დაჯიჩრდილოს, თითქოს რამე გემართა. ... აგერ მკვლეშა, ვაი, შვილო, უკვე თოფი შემართა.

მოაწმინდაზე, სადაც სახლომ, აი შენი ზიქარიც, ერთხელ კიდევ დაჯანახონ — ოჯახისკენ ირქარი...

ჩამქრალ ცეცხლის ბოლვას ქვავლი, ჩახიფ საყულო, როცა სახე მოლატატის ნახე, რის არ მანახელო.

და ერთბაშად, ბიჭო ლევან, ჩაცხრა ყველა იარა. გზა სხვისთვისაც იბოლება, მართო შეთვის კი არა.

ოლონდ მშობელს არ ანახებ დახვრეტის წინ იარებს. ბუკი ბანაკს ვადასძახებს, ტანში გაგაფირილებს.

როგორც ალი ნაღვივები, მოვარდები ბურანში. ... ღებამ გიცნო გალიმეზით, ამოსულა უღვაშით.

— შეთაური სად არიო, ქარის მოთქმა გაფხირლებს. — წინ მიუძღვის ბატალიონის ნაღარების ძახილზე!

ბალახების ნალევნოს თაფლად ძირს ფესვები იყოფენ, შეთარე ღადის და ერთ საფლავს ზოგჯერ ჩრდილებს მიმოფენს.

— სად არიო, სად არიო, ხმა ხმას მისდევს ყვედრებით, — ეძებს თავის ბატალიონს!.. პასუხოზენ მხედრები.

არწვეს, დაობს ნისლში ხშირი ჩრდილის ჩამოლევანი — აქ წვეს, დაო, ცქიტაშვილი, შენი შვილი ღვეზანი...

თვითონ გასცემ პასუხს იმ წამს, თვალზე ცრემლივ გადინოს: — აფხაზეთში კართულ მიწას ეეწირები, დედილო!

ხმა აუბანს, ყარეს წილი, ჩონგურებმა გიტარებს: — ფეხით წახველი, დაღწილი მხრებით ამოგიტანეს.

გაგრის ღღეა მაინც ავი, შეუღლევს ელვავი, ლესელიძე დაიცავი თითქმის შიშველ სელებით.

აქ ლანდები არ ღადიან, ძინავთ დამცხრალთ, დაოსით, და ღუმელიც მარადია, ძილიც სასაფლავისი.

დაეძებდა თვალი ჩეენებს, როცა ტყვია ვახალეს, სიკვდილს ზურავი არ უჩვენე და არც თავი ჩახარე.

ის არაა სატრიალი, ვინც ქვეყნის ბედს უფილია, თუ სადმეა ოქრო, ლალი, ამბობრეტონ გულიდან,

მიწა შენ არ გაგიცვლია, ცისკენ ისე წახველი, ჯერ სახელი არ იცია, მაგრამ შოვა სახელიც.

ამოყარონ, ამოღვარონ, არა ცრემლის დინებით, ჩამოცეცვი ბოლომ, დარო, წლომით ნალოდინევი.

თომც ყველა გზა გულზე ელავს, როგორც ტილო, ნახატი, შენ მაშინაც უეჭველად ერთ გზას დაინახავდი;

თბილისიდან ბერავს ქარი ფსოსს სანაპირომდე. ღღეა მაინც ღღეა არი, ღღეა უნდა ტიროდეს...

საქართველო

თურმე, სამწუხაროდ, ამ ჩანა-ფიქრს ასრულება აღარ ეწერა.

იმედად ისდა დაგვრჩენია, რომ ჩვენს საყვარელ მომღერალს ციურ სასუფიველში რუსუდან სებასკ-ვერაძის სევდიან მუსიკასთან და მისი უპირველესი სცენური პარტნიორისა და უახლოესი მეგობრის კა მამალაძის სიმღერასთან ერთად ბატონ ჯანსუღ ჩარკვიანის ცრემლიანი სტრიაქონები უწინამძღვრებს:

არ ყოფილხარ არცა ცრემლის, არც სიმღერის მთხოვნელი, არცა სხვისი სიხარულის და ზედ-იღბლის მღომელი.

თავად იყავ შენი სევდის და სიმღერის მპოვნელი, გულში გეღვა სიჩაუქე ეგზომ მიუწვდომელი.

საქართველოს ცის და მიწის მტრის ჯინაზე მომკლელი ბოლოში რომ დაჯდებოდი, იყავ თავში მჯდომელი.

ახლა უკვე ციდან ხარ სიმღერების მთოველი, თვალმუდგამ სინათლიდან ისევ შენ ხმას ძიველი.

და ივლისი ცით მოვლენილი ხმა კიდით-კიდემდე, ივლის და თაობებს გადაეცემა არდავიწყების შარავანდედად.

ყოფი გვიც დოლიძე, არის და იქნება მისი სიმღერა.

ქვე სასურველი

საქართველოს
საზოგადოებრივი
მედიის ცენტრი
საქართველოს
საზოგადოებრივი
მედიის ცენტრი

მულნარა ბასბაძე

მოთხრობა

● თავდაპირველი გამოიღო მძღოლმა: საბურავები არ მიყარება, ვერ წამოვალს, ქალაქში რამდენიც გინდა მიმსახურე, ჩემი თავი გენცვალონს.

მგზავრი არწმუნებდა: გზა მოასფალტებულია, მანქანას არაფერი დაუშვავდება.

— ხომ ხედავ, ნაწიყარია, — თქვა მძღოლმა, — წამოვალ და ვიცი, უნდა მოვცდე მთელი დღე.

— ოცი წუთის სავალია იქამდე, წახველა-წამოსვლას სათი მოვეუნებები, თუ მოგაცდინე, ავინახვალაურები.

— კარგი, რაც იქნება, იქნება, წაივდი! — თქვა მძღოლმა და მანქანა დაძრა.

— ავაშენა ღმერთმა! — აღმოხდა მგზავრი. უკანა სავარძელზე მოიკალათა, გახეი გაშალა და კითხვას შეუდგა.

ტაქსი მიჰქროლა. კითხვით გართულმა მგზავრმა ვერ შეამჩნია, გზა როგორ გაიწვია.

სოფლის გზაჯვარედინზე მძღოლმა ხელა შენგნა და ჰკითხა: — ახლა საით?

მგზავრმა გახეი გადასდო და ფანჯარაში გაიხედა.

— გაჩქერე, გაჩქერე! მძღოლმა მანქანა სასაფლაოს შესასვლელთან დაამუხრუჭა და შემოვრუთულმა შესძახა: — ეს სად მომიყვანე, კაციო!

მგზავრმა მჭიდოდ აუხსნა: — აქ ჩემი დედ-მამის საფლავია, თუ არ შეწუხებები, გამოიყვე, მე-გობარო!

— აქ რისთვის მომიყვანე, კაციო! — ახლა უფრო ხმაშიაღლა უსაფლადრა მძღოლმა.

მგზავრმა შეხედა მძღოლს, მიტკლის ფერი დასდებდა სახეზე.

— ცუდად ხომ არა ხართ?

— ცუდად ვარ თუ კარვად, გითხარია, არ წამოვალ-მეთქი.

— მაშინ, თუ ნებას დართავ, მე წავალ, დავხედავ საფლავს და ახლავ დავბრუნდები.

ორი კვირის წინ, აქ შეუმოსავი აყო ნებები, მიწა შიშველია, ახლა ახლოდის ძალა დასტყობოდა აქურობას. ნაწიყარზე მწვანედ დაღანება ბალახი. სასაფლაოზე კაცის ჰატუნება არ იყო.

საფლავებს აქეთ-იქით საცალფერო ბილიკი მიუყვებოდა. მგზავრი ერთ-ერთ ბილიკს დადგა. რკინით შეღობილ საფლავთან შედგა, ვილაკის მოახლოება იგრძინო. უკან მოიხედა.

— შენ ხარ? — ვაუღმა მძღოლმა, — ავაშენა ღმერთმა! — გახსნა საფლავის ჩარახული კარი და შიგ შევიდა.

უცბე თითქოს გათენდაო, ღრუბლებიდან მზემი გამოანათა.

— რა საოცარი დაბთხვევია, — თქვა მგზავრმა, — აქ რომ მივალ, თოვს, წვიმს, ყინვა თუ ქარი, როგორც კი ფეხს შევადამ მშობლებს საფლავზე, მზე გამოიხედავს და მაშინ მგონია, ეს დედაჩემია, გახარებული, პირმცინარი რომ მეგებება.

მძღოლი თავდახრილი უხმენდა მგზავრს და ქვის სასთუმალს დასცქეროდა. სახელი, გვარი, დაბადებისა და გარდაცვალების წლები წაუწერათ საფლავის ქვაზე. საფლავი სუფთა და მოვლები იყო, რამდენიმე ადგილას სამურა ბალახს ამოყვო თავი, მგზავრი დაინხარა, ძირიანად მოთხარა, მერე პორთფელი გახსნა, კონებად შეკრული თეთრი შროშანა ამოიღო და ფრხილად დააწყო საფლავზე.

— ეს ყვეელი დედაჩემი უყვარდა, — თქვა მგზავრმა, — ახლა თითო ჰტია წაუჭეკითო მიცალბებულეს! — დაინხარა, ქვის სასთუმლის ქვეშ შეყო ხელი და ნათაიღ ღვინის ჰტია ამოიღო.

— იცო რამდენი წლისაა ეს ჰტია? ორმოცდახუთის. თქვენსმეტი წლისამ ამ ჰტით პირველად დაველი დეინო, მამაჩემის უესანდობარი შევსვი. მას შემდეგ აქ ვინახავ! — ჰტია გაწმინდა, პორტფელიდან ბოთლი ამოიღო და ჰტიაღვინით შეავსო, საფლავს წაუქცია და თქვა: — გაუმარჯოს მამაჩემს! მე მას ყოველთვის როგორც ცოცხლას, ისე ვაღუევებოქმეპ. იგი ოცდაცამეტ წლისა დაიღუპა ტუბერკულოზით. ახლა ვილა კვდება ჰტეკით? შენ თუ გყავს მშობლები? — ჰკითხა მძღოლს.

— ცოცხლები პასუხი არ გაუცია.

— ცოცხლები გყვანან?

— ცოცხლები არიან — წაილულლუდა მძღოლმა.

— ბედნიერი კაცი ყოფილხარ, ამაო. არც შენ უნდა იყო ძილადაახლავხარდა. თამში ჰტარი გამოგრეკვია. რამდენისა ხარ?

— ორმოცდაათის.

— მე სამოციის ვარ. ადამიანს სიჰატუკეში ხომ სჭირდება მზრუნველი ხელი, სიბერეში — უფრო მეტად. თუ ხანშიშეუცხლ მშობლები გყავს, წლები არ გეტყვობა.

ღედაჩემი ახლახან გარდაიცვალა, ოთხმოცი წლის, ჩემი შობლების დავაუკაცებს მოუსწრო. სიცოცხლენი სავსე ქალი იყო. სამართლანი და მკაცრი. ოთარანთ ჰქვრივითი პილიმდომორელი მათი დეიოცხი. ორმოცდაათი წელი ემსახურახალხს. ერთი სამუშაო დღე არ გაუცდენია. ზეხუელად ვათავდა. წაივდა იგი და თითქოს წამართვეს ბავშვობა, უზრუნველი ცხოვრება... ხსივნა იყოს მისი! — მგზავრმა ღვინო ოღვა მოსვა და დანარჩენი საფლავზე მოახსა. ჰტია შეავსო და მძღოლს გაუწოდა.

— ხსივნა იყოს ღელათქვენის და... ყველა იმქვეყნად წახუელი დედისი — ძლივს ამოღურდა მან.

— რა სიქმეა! მართალი გითხარა, აქ მართო მოსვლა არც მე მსიაიოვნებს... მაღლობიეო ვარ. ასეთ დროს ადამიანის გვერდით ყოფნა ღონეს გმატებს, ახლა კი წაივდი! — მძღოლს ცარიელი ჰტია გამოართვა და ქვის სასთუმლის ქვეშ შეინახა.

— წავედო? ცოტა დავიცადილო!

— რატომ — ვაიოცა მგზავრმა.

— მე საქმე აღარა მაქვს. მატარებულზე დავიგვიანებ...

— კეთილი, კეთილი, წაივდი! — თქვა მძღოლმა.

მძღოლი წინ გარბოდა, გარბოდა ისე, თითქოს უკან მისდევდა ვინმე. მგზავრი ძლივს ეწვია.

მძღოლი საჭვს მიუჯდა. მგზავრმა თავისი ადგილი დაიკავა. მიუელი გზა ხნამაიუღებლად გალივის სადგურში კბებებთან, მიყვანა მძღოლმა მანქანა. მგზავრმა ხელი დაავლო პორტფელს, სახანდით შეკრულ წიგნებს და მანქანიდან გაღმთივდა.

— აბა, ნახვამდის! — ხელი გაუწოდა მძღოლს: — შენი დიდი მაღლობიეო ვარ!

— დიაცა, თუ მმა ხარ, სათქმელი მაქვს. ავგრ ბუფეტში, ცოტახნით შევივდი.

— დავიგვიანებ, აქ მითხარია, რაც გაქვს სათქმელი. მატარებულს უკვე ჩამოვდა. შენი სახელია? — ჰკითხა მგზავრმა.

— რად გინდა ჩემი სახელი? უმაღური მქვია მე, უნიდისი.

— რატომ, შე კაციო? — შეწუხდა მგზავრი.

— რატომ ადა წელან ვიცრეო არც მე მყავს მშობლები და ჩემს დედ-მამა იქ მარხია, მაცხოვრის სასაფლავოზე, სადაც შენიანებ!

— მერედა, რატომ არ თქვა?

მხატვარი დინარა ნოღია

— რა პირით მეთქვა? შენ ერთი სამყურა ბალახი არ გააჭაჭანე მშობლების გულზე. ჩემიანების საფლავეზე, ალბათ, სარეველას მოდებულნი. მშობლები ადრე დამეხოცა, მერე ნათესავეებმა წამიყვანეს სოფელში, იქ გავიზარდე. ახლაც იქ ვცხოვრობ, პოდა, დღეში რამდენჯერმე მიმყავს და მომყავს ხალხი ამ გზაზე. ჩავეული სასაფლაოს და ერთხელაც არ შევალ. ვინ ვარ მე, რა მქვია, იქნებ შენ მითხრა?!

— დამშვიდიდი! ჩემო კარგო, რას იზამ, ასეც ხდება... სამწუხაროდ, ჩვენში ბევრი მიტოვებული საფლაოა. თუმცა ახლობლის საფლავის პატრონობა ქართველებს ოდიოზანვე მოგვდევს.

— უმაღური შეკია მე, ო, რა მწარედ ჩამახდე გულში! შვილობაც შენ დაიკევე და კაცობაც; დედ-მამის გულზე ბალახს არ ახარებ, მე კი უმაღური და უსინდისო მქვია.

— დამშვიდიდი, დამშვიდიდი, მე-

გობარო, ყური დამიგდე, ჩვენ მალე შეგვდებით ერთმანეთს, მე ჩემი შვილით ჩამოვალ აქ. ღობე უნდა შევდებო. ნათესავეების საფლავესაც მივხედავ. სამწუხაროდ, აქ ბევრი ჩემი ახლობლის საფლაოა მიტოვებული. შენც მოდი, მე დაგეხმარები და თქვენებსაც დაუდგათ ქვის სასოფალი. ხომ მოხვალ?!

— როგორ არ მოვალ? მაგრამ... რომ ვერ ვიპოვო? გულს მიჭამს ამის გაფიქრება. თუმცა, თუთის ხე... ის თუ მიშველის, თუთის ხის ძირში დამარხეს დედა, — თქვა მძლიოლმა და მგზავრმა მის სახეზე სულით ხორცამდე შეძრული კაცის ტკივილი ამოიკიხა.

— ვერ ვიპოვო? როგორ ვერ ვიპოვო? სოფელში ყველამ იცის, ვინ სად მარხია. თუთის ხე? მაცხოვარზე სულ ოთხი ძირი თუთის ხეა. ვიპოვით, ვიპოვით, ნუ გემინია!

მატარებელი ჩამოდა.

— აბა, ნახვამდის, წავედი! — თქვა მგზავრმა და ბაქანს მიაშურა.

— დაცა, დაცა! — ყვირილით დაცა მძლიოლი და ვაგონის კიბეზე ასულ კაცს ჯიბეში რაღაცა ჩაუღო.

— რა ჰქენი, კაცო, ფულს მიბრუნებ? ეს ხომ შენი გასამრჯელოა?

— ვერა, ვერა, ძმაო, ამ გზაზე შენ ფულს ვერ გამოგართმევ! — გასძახა მძლიოლი.

მატარებელი თვალს მიეფარა. მძლიოლი იდგა. თითქოს ამ ერთ საათში წლები ერთბაშად მორეოდა, დაბატარავებულიყო, დარჩავებულიყო? სოფელში იდგა, სახე ხელებში ჩაემალა.

ცაზე მზე კაშკაშებდა. მერე მზე გადიდდა, გადიდდა, სხივები გადმოაფრქვია და ჭლარა კაცს თმაზე მიუალერსა.

თვალი ერთ-ორჯერ მომიკრავს,
გადაჰკრავს ფერი ლაყვარლის,
შავ, მოგრობი ნისკარტს აუღეებს,
შუვარს წელის პირას ნაყარდი.

„სიზმარს გაეს... — ტოტი ძეწისა
კვირობს — ასეთი რა მზის?!“
არც მე ვარ სადმე მხილველი
ჩიტის, იმაზე ლამაზის.

უიღბლო

ბედთან არაფერი გამდის,
მართლიც რო ვიყო ცამდის...
ყინვა მზარობს, სძულ კოჭებში
ქარი გამომდის და გამდის,
რამდენია უნამუსო,
მღერის „რამდიდარო-რამდის...“

ოცნების ნაშლითი

მიიწურება, მიტოკავს გრესით,
ბზინავს აქლემის თფო ციცაბო;
რბოდ ბეწვეზე რომ არ დაგვიდეს
ფეხი,
უნდა გაეკრა და დაიძაბო.

გამოიარა უდაბნო მლაშე,
მზეს, მღუღარს, ბევრჯერ ეცვალა
ფერი;
მოაღდა ქალაქს და ლაშქობიდან
მოწვეთავს დუჟი, წითელი მტვერი.

ბანაიოვანი

სუნთქვა და მზერა ჩემსავით
რამდენმა გაგაყოლა,
მთვარეც, არ მოგმეზრებოდეს
ეგ უსასარულო სრბოლა.

ცა გიკავს — მარლო, ნათელი —
დიდ მშეთან საზიარო,
ჯერ პოეტი წამომართულა,
შენ რომ არ გადაიარო.

არ დაიხვიო ღრუბელი,
პირი არ მოიქუფრო,
მოგზაურობა, სრიალი,
ღამით გისდება უფრო.

ეპიტოფი

გზა არ მიქვს დასახვევი,
უფალს აღთქმა მივეცი,
სისხლის ყივილს აუყევი,
მთქმელი ვარ იგივესი:

ასჯერ გვარზე ნაცვამი,
შენგან განაწვალევი,
სხვას არავის შევხედავი,
შენვე გენაცვალევი.

კმალი როგაული ფრმსა: ფლორა

რა გამოლევს ქვეყანაზე
მოშურნეს და მქირდავს,
ერთობი და თავსაც ჭრელი
გვირგვინებით ირთავ,
სულ სხვა არი, გაზაფხულო,
ბედი ჩემნაირთა,
დაბადებდა შენი ერთი
შემოსხედა ღირდა.

მიჯნაჯე

ასე მგონია, მიციდი —
გალაღმა ცხრა ზღვის, ცხრა მთის,
ხელს, დაცხავებულს, მიწვიდი,
მღურირის ცრემლები დადის;

სხვის გაეყვებოდი მთვარისას,
გამბულს მივიდან ცამდის,
არ განხო, გული არ იზამს,
სიზმარს კვლევი თუ ნამდვილს.

ჰაიჰაირობი

შევეგუე, შევეთვისე —
თავიდანვე მოლის ასე;
ღმერთებშიც რომ გავეერიო,
კაპიჯია ჩემი ფასი.

კაცს, ხორციელს, რა მოეთხოვო,
ასეთია უფლის ნება,
ცის ვარსკვლავი რომ მოგწვიტო,
კენჭდაც არ ჩამეთულება.

კირპელი ბაზაფხული

საოჯახო ალაოვიდა

დედ-მამას ჩემსას, ვით ბარტყი
ჩხართვის
(ფოტოზე დარჩა სახე იმათი),
მე ხელში ვყევარ, არც კი ვარ
რვა თვის,
ნეტავი რისი ჰქონდათ იმედი.

აწ ტანჯვის აღმართს ამოვათავებ...
დავკატედა ზეავი რა უეცარად,
საწყენი კია ცოტა, სამთავს —
მათაც, მეც — ხელი რო მოგვეყარა.

შახხედა

ვინც საქართველოს შავი
დღე დაუყენა, ვწყველი,
ჯემაღ ჩხავას თვალზე
მომდგარი მიყვარს ცრემლი.

სახელდახელო სუფრა.
შავი გვისხია ღვიზო...
შორს დარჩენილა ეამი,
სახუმარ-საღიღინო.

სარდაფის კიბე. „რაჭა“ —
სახელი იმ რესტორნის,
სანთლების შუქზე ვზივართო,
ცვლით ბროლის ჭიქებს ორნი.

დუნედ შორდება ხახას
საიქმელი, სასაბურთო,
გულისთქმა ჩვენი წარსულს
ეხსიანება უფრო.

ყურში ჩამეხმის, მახსოვს —
ლაღი სიმღერა, მფოთი...
დედულეთია, მიყვარს
მისი და ჩემი ფოთი,

წახილი ბარდასულჯე

ვინ შემარჩენდა, დაგვარებ
ბაღობის მყუდრო ჭერი...
არსად ჩანს, აჭრულბეული
ბამბუკის ეტაყერი.

ატლასი ნამარს ცხოველთა
სად გაქრა, ღმერთმა იცის,
ვერსად მივაგენ ვერც იმ ძველ
ვეფხისტყაოსანს, ზიჩის.

ზალის მწუხარე კედელი...
სსოვნში მწარედ ჩარჩა
ჩემი დაღუპულ მამიდი
სურათი, შავი ჩარჩო.

ვინც არ მოელის ყოველ წამს
სიკედლის, სტიმოს და სტიმოს...
ვისხენებ ხილვას, სასწაულს —
ყამს ხეთა გამიშვლებს.

სერობა.

ლევან ლალიძე.

100 პორტრეტის

გამოფენიდან

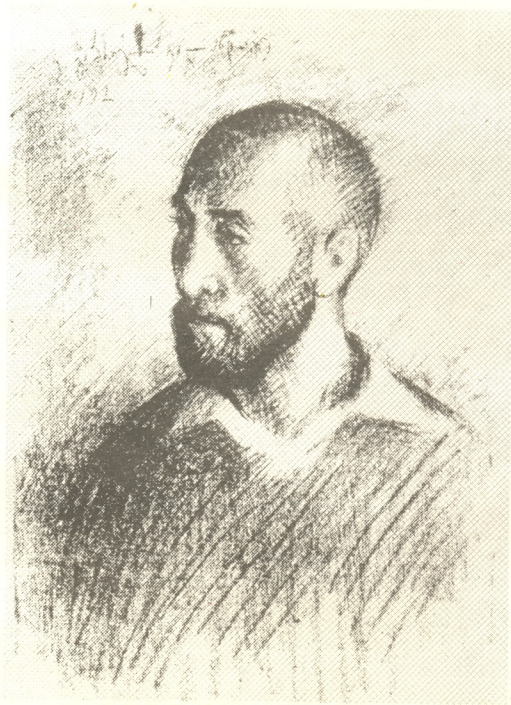
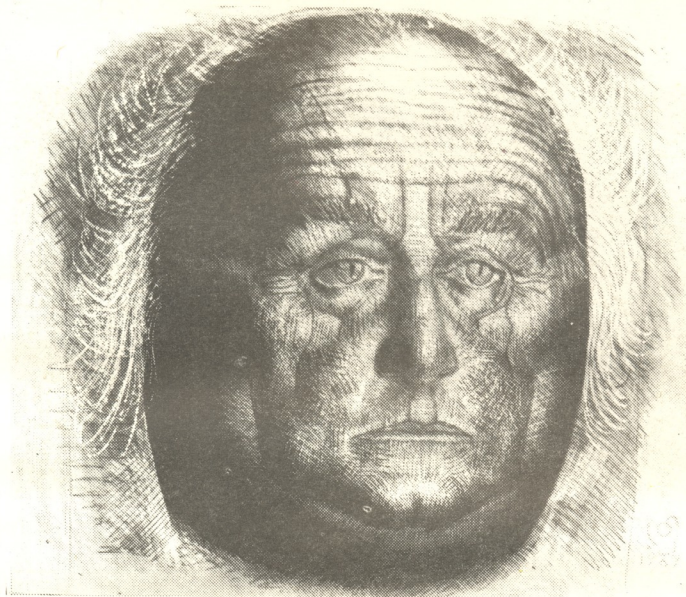

ზ. ნიჟარაძე

დ. პრიცაპი

ე. კალაშნიკოვა

ბ. კასრაძე

ირაკლი ფარქიანი.

აბსტრაქცია.

მალხაზ ხაჯარაგებიშვილი

ანდერკი

ჩემი სიყვლილი
წოხა თავისუფლების
სულის წეში...
ვისაც ვუყვარადი — ყველა თეთრებით
წეიწოხოს. თერთად შეშლებით
ბაღდანიც.

საძვალეი ჩემო...
არ მსურს მზიკა
თუ მაინცდამაინც იების კონა დამიწყეთ
გულზე

და სიჩუმით დამახალადეთ...
საულადის დავსა მიაწერეთ
მხოლოდ ჩემი ეიბათი
აქ განსვენებს
თავისი სულის მძარცველი
გაჭი.

მომყვანი

მოლოთ
ავტორდეთ
ერთხელ ისე
როგორც ბავშვები
საკუთარ ცრემლმა
ავჯიჩყუოს —
გული იქნება...

მომგონება

დავკარგეთ ხატო
შარვლის ჩიხეში
გარეცხილი მისამართივით
და ახლა ხანთელს ვუნთებო
ხინაულს.

გაზირდა ცნობრება, მწარლის წიგნი ალარ გემოლის, თუ გემოვა და აგინე უი-
დულთბ. ვისაც წიგნი უმპარს, ფული არა აქვს, ვისაც ფული აქვს, წიგნი არ უა-
პარს. მომბებვოს გემონაქლისმა, და თუ მომბებვებს, სწორად ამ გემონაქლისთა
გემო დაგანან რუსთაველის კროსკამბტა დაჩიბი მწარლბი, დაგანან და წიგნბბს უი-
დან, ისეჩ ჩვენი ცნობრილი მწარლბის წიგნბბს. აჩიბინან იმბთ წიგნბბს, რომლბბს
სასკის გემო ვერ დადებინან ქანაუი. დიბს, კალიან გაზირდა ცნობრება, მწარლბსაც
ბაღდასბბდს ახდებინებან, რა დრო დადბბა? ზაბბა ამიკაჯინბბა, „დბთა თუთაუბინს“
აბმობბა ახალი წიგნი დაბიწმობრს და მადლბობის მბგბბა ბაბდასბბდს ახდებინება?
იქნბბ, ავბლაშვბრბბა ბრბბად, ალბრს მწარლბბა ბვინდბა?

ბბრბბელი მწარლბბი იმბდს არ კბრბბბენ, იმბდად კი, ისეჩ და ისეჩ სბბბრბბ-
ლბს კბრბბდებბი ბვბლბბბბ.

წიგნი ჩვენი კუბრბა ბრსობისა, წიგნი ჩვენს თბობბბს კუბრბივთ სბირბბბბ. რ-
ბირს კუბრის უბმობბბინ არ იბბბრბბბ, არ უნდა დბიბბბრბს წიგნის უბმბწმელი
მწარლი.

დაგანან რუსთაველის კროსკამბტბა დაჩიბი მწარლბბი და წიგნბბს უიდან. ნა
ფუფულით ხელს, კბრბივთ, კბბბივთ მბბბბობთ, ისინი ჩვენი დიდი თჯბბის — ბბრბ-
ბელ მწარლბბა თჯბბის წვბრბბი ბრბან. ისინი უბიდენ ბრბან, ბრბი ბბბბბბნს
ლბბბბს „დროუის“ ამ ნოზბრბი ბბბბლბბთ...

მალხაზ ხაჯარაგებიშვილი, რომელიც ბულწრფულად ამბობს:
„იქნებ დაბბლბბს რბამ მინანბბარს
რა ვენა რომ ბბბბი ბბრ ბე ამ ბბნდლბბის ძლიერ ბნელიან დადბბ იბ სბდაც
მხობრილი უბრბთ იდბბ ბბნ-ბობბი...“

ზაზაფხული დადბბ, იმბბა ბბრბბელბა მწარლბბბბბ ბბიბბრბბი

ჯანსუღ ჩარკვიანი.

შე დავიციებ
აკვირს დარბუნჩხულ სხეულს
რომ ყვავილები
უტბკილიან
არა მყვავიან.

სურათი

დგას და მდღეობედ იტყვირება
ცის პირსკენ
ობოლი ბავშვი
იქნებ დედის სულს
მოკვრათ თვალთ.

ბანდვობა

იქნებ დააკლდეს რამე მინანჭარს
რა ვენა რომ
ბუვე ვარ
შე ამ განდობის
ძლიერ ბნელიან
დადბბ იქ ხადაც
მოკბრილი უბრბთ იდგა
ვან-გობი.

ასალი შერი

დუნედ შეშობის ახალი ფერი
ფრთხილად ვდებ კარს — დავწყებულს
რად ღუნდა იყოს ამ კარს ჟუან
ავუდებულმ —
მბცვადებული — რომელიც შე შვავბ?
ფრთხილად აღბბს კარს მომბბბდბან —
მბცვადებული, რად ეწინია?
ან შე თვითონ რად შეწინია
იბის ვინაც ვარდაბცვალა?
სტნობს და ვერ სტნობს ბბელი ამბბს
და ახალი ბბელს
დუნედ შეშობის ამბბდ ფერი
რომელი ვარ ბბეთ თუ იბით?
ან იქნბბ სულბც
კბრბბით ვარ ამწბბბ აბბბბე?

მომგონა კიბეჩა

ცრემლით სველი გროშის კიბე
ცრემლით ხელი გაშვერილი
ცრემლს შწერას ვერ აბრბდბ
ცრემლი იწვის ხანთელივით
ცრემლი მიბზოს არ წახვიდდ
ცრემლი მბრბოდ დბრჩენილი
ცრემლი მიწას გაგბბინჩებს
და დბგბდობს ფანტელივით.

ლაცხა

გბჩენის დლიდან
რაც თვისთვის წარმბბბცინია
ბს მობბბობი
უფბლი
ხეწი.

სიბბრბრბე

უბბბბმწო ბრწმბრბეში
სამოქანდული ფოთლების მწკრივში
დღბგბრ
საკუთარ თავის ქბლბზე
და თავის ქბლის კვბრბბბი ვიწვი
ბარბბული უბბბა რბვრბბედ აშლბს
ელოდი დლიბბს,
ბგბბ რა ვბკვე
კლდბბის ბბრბულ ხაზბნელ ნიშში
კბრბბილი მწვბბს
სბბრბობე.

თველოს ეროვნული საბჭოს წევრი იხი-
დორე რამიშვილი (1918 წელს გაიგზავ-
ნა პოლიტიკურ წარმომადგენლად სოხუ-
შში), აფხაზეთის საგანგებო კომისიარი ბე-
ნია ჩხიკვაძე და სხვანი. შემოსავალი
მწერალ ქალს გადაეცა, რის წყალობითაც
მან შეძლო ნახევარი წელი გაეტარებინა
სოხუშში — ეს იყო მართლაც ნათელი და
ულამაზესი დანახვისი — შერე კი ექ-
ლიანი გზა...

— მასრებს მე შენი სოხუშში პოპუ-
ლარობა, დამატებო შენი საღამოს ვარე-
შობებამ და კიდევ უადრესად იმან, რომ
შენ თანდათანობით იფართოებ ასპარეზს
და წრეს თაყვანისცემელთა... განა შე-
გიძლია და ნება გაქვს იხივლო, რომ მარ-
ტო სოხუში ვაფხებს და არა სხვა ჩვე-
ნი კულტურული ცენტრი? იცი, რომ სწო-
რად პირველხარისხოვანი მხახიონი ბე-
ყუყუნი თავისი პირველი ნახიჭების გადად-
გმას ხელ განაიარა და მასთან მიყრუე-
ბულ უკულტურო ადგილებში და ბოლოს
მიადრევენ ხოლმე სატახტო ქალაქებსაც
და ამ გზით ისინი ბღებთან სათაყვანო

25 წლის საფო ზგელაძე

საბჭოთავო- საქართველო- საბჭოთავო საბჭოთავო

საყვარლ მოღვაწეობდა მთელი კვირებისა
და კრისა. ვისურვებ გულით შენაც მი-
გეღწეოს აღმზანობის ამაღლების წერ-
ტილამდე. — წერდა საფოს მამამისის მე-
გობიარი ნაწარმო ლევაჯა.

და აი სატახტო ქალაქიც.
თბილისში დამკვიდრების შემდეგ სა-
ფო თანამშრომლობს ურანალ-გაზეთებში,
წერს ლექსებს და ბოლოს ზედზედ
ქმნის რომანებს „ლიანა ღორღია“, „კაჩი-
შხლის ფრთებზე“, „ნანა“, „გზადაგზა“.
ხელუბრისტიკის ფარში გადაწყვეტილმა
სულიერად გააკეთა მწერალი ქალი, იგი
იკბას დედაცა და სიტყვასთან ჰიდილ-
შიც ათენებს ლმობებს. ცოცხალი კართუ-
ლი სიტყვის ძალა მან განსაკუთრებით
ძალდამდ იგრძნო გრიგოლ როსაქიძის
მეგერმეტყველების წყალობით, რომლის
ლექციასაც ნიციშ შეხახებ ზელოვების
სახალხოში (ახლანდელი მწერალთა კავ-
შირი) დასწრებით, როგორც იკონებს,
პრიციციდიან უბილისში ახლად ჩამო-
სული ქალი და უადრესად მოხიბლულა.
იციანი წლების ამ რომანტიკულ ამხანგ

ახლა მინატურული რომანივით გვიტოხ-
ლობთ:

— ეს იყო გრძნობა, რომელიც გავხეხს
შელოდ და მხოლოდ სიწმინდით, სასო-
ებით...

... ვდგავარ ისე, როგორც ანთებული
მაშხალა ან აფეთქებული ჩირადინა...

ახე ციცილივით შემოეინო მელანქო-
ლიურ არსების გრიგოლ როსაქიძის სა-
სახუბო დაეინებული მწერა და საფომ
აღუქმა დადო, არასოდეს მივიდეს ახლოს
აღმზანთან, რომელიც შეუფუარდა რო-
გორც სიცოცხლედ, როგორც ღმერთი
„ქლორიას“ ფსევდონიმით მიწერილ წე-
რალში გაუმეღავენა მან ეს გრძნობა ადა-
მიანს, რომელმაც თურმე ხულიო სოცია-
ლმდ შეარქია.

„თქვენ იდგით ისე, როგორც ანთუ-
რი ღმერთი ძველი ელინებისა; ისე, რო-
გორც ახოლონ ზელევედრელი და ისე,
როგორც უშშვენიერებს კანდაცხა როდ-
ენისა უშშვენიერებს სახელოსნოში და
მეც გიციკროდით ისე, როგორც პატა-
როისიანს ვუცქერდი მწეს. მე ვამბობ

თქვენს სახელს და ეს სახელი სწავს
ჩემს გულს. მე ვაბრუნებ ამ სახელს,
ვეცილი, ვთამაშებ და გამოდის ხელ სხვა
სიტყვა: გრი-გალი და თქვენც ხომ გრი-
გალი ხართ საქართველოს ცაზე ლამაზად
ანთებული კართული პოეზიისა და მწერ-
ლობისა, ჩემი ხულის განსატყვევლად
აწვევებო!“

ამ გრძნობის აღმერიებს სექტაქლ
„ლაშარას“ ზეგავლენაც. რაც გამოზუბ-
ტავს ლექსში „ლაშარა“ რომელიც ეძღ-
ვნება გრიგოლ როსაქიძეს და გამოქვეყ-
ნევილია:

ცივიცა სიტყვები უცნაურ რბევით
და გაშლილ ფონზე აქანდაცა
თემა კართული,
ღურუქი თუქის ნებისყოფით
მშხებრეცს ნაპირებს.

... აქანდაცა თემა კართულიო, —
ჩინებული ნათქვამია, ხანდრო ამბეტელის
ხელწერის შეხატავი. საფოს აღეღვენს
კართული სიტყვა, კართული თემა, კარ-
თული სახეები... პოეტი ქების ასხანს
იხოს (დალუციყარი აკაკი შორავა), წინა

გვიანი შემოდგომა. დიღომში, 23-ე საბავშვო ბაღის აღსაზრდელები ბელურებით შეკვდივნიან სარკმელთან და თვალმოშორებლივ შესცქერაან მათი ბაღის წინ აყვადებული მაღლივი კორპუსის ერთ-ერთი ხართულის ღია აივანს.

რა დანახეს, რას უყურებენ ასეთი გვიაციცებით ჩვენი პატარები? სოფლიდან ახალჩამოტანილ რეაქტივების ჩხა-ჯაგნებს თუ გასპრობად გამოფენილ ჩურჩხელებს? ან იქნებ აივანზე გამოდგმულ უცხოურ რამე ახალსა და უცნაურ სათამაშოს შესაწრეს მზერა? არა, მობუზული მაწიები სარკმელში გამოიფიცილი ღუმელის აკამაღლებულ მილს მისწრებიან შურის თვლილი უკვე საქაიოდ ცივად, მამსინდავე, დროა ღუმელი მათთანადა დაიდვას...

როგორც თბილისის დანარჩენი, ისე ზემოხსენებული საბავშვო ბაღიც უპრობანტარული ხაზით იღებდა სათბობ მასალას გამოსაზნათობრებლად. მაგრამ სხვადასხვა ობიექტური და სუბიექტური მიზეზებით ზოგჯერ საბობობის მიწოდებაშიც შეამჩნეოდა ხარვეზობა...

ზამთრის ერთ სუსხიან დღელს, სამსახურში წახვლისას, ვაჩერებან ასეთი სცენის მოწვევაც ვაგვიღო. უფრო სწორად, ჯერ ორი უცნობი მანდილოსნის დიალოგის უჩვენებელი მსმენელი შევიქნენი, რამაც მერე თვით ამ სცენაზე გამამახვილებინა ყურადღება.

— შეხედ, ქალი, ავერ, ნათელა კიდევ ყიდულობს შეშას საბავშვო ბაღისათვის.

— მშობლების შეგროვილი ფულით?

— არა, საკუთარი დანაზოვით.

— მმ, ალბათ, ღულან და გადმოდიან, არა?

— არა, არა, მე რომ კარგად ვიცნობ მაგათ ოჯახს — მშობლები ვართ, — მოუჭრა პირველმა, — უბრალოდ ეგ თვითონ არის ასეთი სუბტიანი ქალი.

მოსაუბრე მანდილოსნების მზერას თვალთ გაავაყოლე და პირველად სწორედ ამან დავინახე. ამის შემდეგ მსგავს სცენას კიდევ რამდენჯერმე შევსწარმო თვალთ. ქალბატონი ნათელა ბაღის გამგედ მივიჩინე და ბუნებრივად დაემგდო პროფესიონალური სურვილი — ამ საყოველთაო გაკვირვების, გულგრილობისა თუ ორიბტორიულ-ფაციფუციის ბატონობის სახტეკა ბოქაში ორიოდვე თბილი ხსენებე შემეწია უაზვარო მუშავისა-

თვის. სწორედ ამ მიზნით მიველა საბავშვო ბაღში.

— მაპატიო, სად შეიძლება ვნახო ბაღის გამგე ქალბატონი ნათელა?

— ნათელა? — გაკვირვებულმა აღმზრდელმა ქალებმა ჯერ ერთმანეთს გადახედეს, მერე ისევ მე შემომპირდნენ, — აქ გამგე მელვია და არა ნათელა.

— არა?!.. ალბათ... ისა... აღმზრდელი იქნება.

— არც აღმზრდელია ნათელა... გვარი არ იცით?

რაკი სხვა გზა არ მქონდა, წვრილმანი დეტალების მიყოლას შეუდგა.

— აა! — გამოცოცხლდნენ აღმზრდელი ქალები, შემა რომ ვახსენე, — ახლა მივხვდი, ვიხსენებ ვეუბნები — ჩვენი აღსაზრდელები, თორნიკე გაბრიჭიძის ბებიას! აღმერთმა ააშენოს, რამდენჯერ უყვიდა პატარებს ხმელი შეშა... მითიცი, აქედან შორს არ ცხოვრობს, მისამართს მივასწავლი!

ჩემი მკითხველი, აი, ასე ვაციანი ერთი მალღიანი, ნორჩების მოკლომოდლე ქართველი მანდილოსანი ქალბატონი ნათელა ხართიშვილი. იგი ფეხითი მთიულეთიდანაა, სოფელ მლოთადან. 1957 წელს დაამთავრა სამთიულეთის უნივერსიტეტის ფაკულტეტი და ამავე პროფესიის მქონე მუდგლე იურიისთან ერთად ყმობის ამისთვისებელი პირველ ნაქადას გავეცა შორეული ფაზახეთის ქალაქ რუდნში. აქ მთელი ათი (!) წელი იმუშავეს რკინის მაღის კარაიერებში. ამიტომ ვის რა, მაგრამ ქალბატონ ნათელას არ ესწავლება სითობის ფასი და ბავშვების მოვლის ყდრო.

— აქ მხოლოდ გერმანე მყავდა, — იგონებს იგი, — დიდი და ლეილა ეს ფაზახეთში მყავდა. ფაზახეთში ზავხული ცხელი იცის, ზამთარი მშრალი და სასტიკი. არავითარი პირობები არ იყო... ცხოვრება ჭირად, მაგრამ ჩვენ არაფერს ვეუბნობით... მამხინდელი თაობა სხვაინადი მთუზიანობით იყო გამსჭვალული... ზოგიერთ ჩვენს ახალგაზრდას რომ ვაკვირდებოდი, გული არ მითმებს, დღემშვილური რჩევა არ მივეც: პირველივე უმნიშვნელო წინააღმდეგობის შეხვედრისთანავე ყურებს ნუ ჩამოტყრან ხილმე და უთმედობას ნუ ეძლევიან. საჭირია ბრძობა, დაუთლაკი შრომა, მომხიბლბა... საქართველოში რომ დაებუნდები, განსვენებული ჩემი მუდგლე ჯერ მეტროში მუშაობდა, მერე დიდების

სიკეთის გაკვებითი

მასივის თბომუერნობაში. მეც აქვე უმუშაობდი.

— აქ ქალბატონი ნათელა წამით შეერდა.

— სამი შვილიშვილი მყავს: გიორგი, ნათია და თორნიკე. სამი-ოთხთვის ეს საბავშვო ბაღი მშობლებურ კერად იქცა, ეს კი შეხმატკობლებული ჰედაგოვარის კოლექტივის დამსახურებაა. ახლა ჩორაგი უკვე მეთოხვალსელია, ნათია — მერე. პოდა, ბაღში, სადაც ჩემი შვილიშვილიც დადის, ნთუთ დიდი ამპავია, რომ ჩვენი ოჯახური დანაზოვით ზოგჯერ შეშა წვაშეგლი ბავშვებს... ამიტომ იქნებ არც ეკ ღირდეს ამხზე საგანგებოდ ყურადღების გამახვილება.

მნელია ქალბატონ ნათელას არ დანაინბნე. მაგრამ მის საქმიანობაში ვიზიდავს არა თვით დახმარების მასშტაბები თუ რაოდენობა, არამედ სიკეთის მაგალითის ძალა. დაახ, სიკეთე თავისთავად და უმოხეზოდ არ იბადება. ამ შესაშურ თვისებასაც აღზრდა უნდა ნორჩ თაობაში. ბების გავლენით მისმა უფროსმა შვილიშვილმა გიორგიმ უარი თქვა საოცნებო სამამოსლა და საბუკვარი სასუნანავის ყიდავზე და კაპოკობით ნავროკები თავისი ფულით კლასისთვის ერთი ტომარა შეშა შეიძინა.

ასე, დიდა სიკეთის მაგალითის ძალა.

მარიკა სუაზულია

საგარეშეშვლის
მ.რ.მ.შ.ლ.ი

რეჟისურა სამყარო

ათასგვარი პრობლემით დაქანცულ, ჩვენს გაკირავებულ მოსახლეობაშიც დროდადრო იღვიძებს ინტერესი იდუმალებით მოცული მოვლენებისადმი. სკეპტიკოსები ამზობენ, მჭირინავი თეატრები, უცხოპლანეტელები, თოვლის კაცი და მსგავსი ზღაპრები გაულუბრველოთა მოსატყუებლადაა საჭირო, რათა მათი უყურადღებო დროებით მაინც გადაიტანონ ყოფითი პრობლემების მიღმა. მაგრამ მჭირინავი თეატრები მართკ ჩვენი გაკირავებული ქვეყნის თავზე როდო ტრიალებენ. თურმე უცხოპლანეტელები დროდადრო ესპანეთთა სტუმართმოყვარეობასაც ამოწმებენ.

აი რას გვიამბობს ამ ამბებთან დაკავშირებით ქალბატონი ტორესი: ივლისის ერთ ხალაშს ჩემი ხახლის აივნიდან ვუენბა, ოქროსფერი შუქი დავინახე, რომელიც ნელ-ნელა ახლოვდებოდა და გასუწყვეტლვ ტრიალებდა 4—5 წუთის განმავლობაში. შემდეგ შუქი გაქრა. მეორე დღეს კი სახასხურში უცნაური სტუმრები მეწვივნენ, მაგრამ ეს სტუმრობა კი არა, გამოცხადებდა უფრო იყო. დავინახე ოთახის ყველა კუთხიდან როგორ დაიძრა პაპარა, მოციმციმე სინათლეები და ჩემს თვალწინ აღაშინაის მსგავს ფეფურად შეიკრა. იგი ძალიან მაღალი იყო, დაახლოებით 2 მეტრი და 10 სანტიმეტრი, ლამაზი ხახე და პროპორციულად სხული ჰქონდა. მან გამიღმბა რა ლაღენიარად გამაგებინა კვლავ დავბრუნდებოი, თუმცა ხმა არ ამოუღია, რამდენიმე თვის შემდეგ, დამით ხაწოლი

ოთახის აივნიდან შემოკრილმა თვალის-მოშორებლმა სინათლემ გამაღვიძა. წამოვდექი, აივანზე გავედი და რამდენიმე ჩვენინარი არსება დავინახე. თავიდან აღამინებდი მეგონა. ერთი მათგანი ხელის ნელი მოძრაობით უხიტყვოდ მომეხალმა. შემეშინდა, მაგრამ მაინც მიუვალავი. ტანზე შემოსაღტული, ძალიან უცნაური მწვანე ფერის ტანსაცმელი ეცვათ. ნაჭერი, ერთი შეხედვით, სინეტიკურს ჰგავდა და რწენინებით ელასტიური იყო. ხელი რომ ამოწია, იმას მიუვალავი. ფეხშიშველი და ღამის პერანგისიამარა ვიყავი. მან ხელი მომიკიდა და ნელა დავიძარი ზემოთ. რამდენიმე წუთში საშინლად მოშინდა მიწაზე ფეხის დაღმა. ისეთი შეგრძნება ჰქონდა, მეტროს შექანიკურ კიბეებს რომ მიმყუები და იცი, კიბის თავში შეარ იატაკს უნდა დაადაგა ფეხი. მაშინვე თვალი

გავახილე და ირგვლივ მოშოვნიდე. ვერ ვიტყვი, კოსმოსურ ხომალდში აღმოჩენი-მითქო, რადგან ეს ხომალდი გარედან არასოდეს მინახავს. ამიტომ პრობოთად დარბახს ვუწოდებ. მისი ყველა კედელი თეთრი მარმარილოსფერი იყო და ანათებდა. სინათლის სხვა წყარო ექ არ ყოფილა. შუქს თვით კედლები ახმევენდნენ. დარბახის ერთ კუთხეში რამდენიმე კაცი უქდა აპარატურას, რომელიც შე კომპიუტერს მივამგვანე და უჩვეულო, დრეკადი კედელი ჰქონდა. შე ის უცხოპლანეტელი მიმიღოდა წინ, რომელსაც პირველად შევეხალმე. ძალიან ნელა მატარებდა და მომეჩვენა, რომ სურდა რაც შემიღებდა კარვად დაშევა-ღიერებინა იქაურობა, დარბახში კედლის შეეხებ, ერთი შეხედვით შეარი ჩანდა. მაგრამ თითების შეხებისას იდრეკებოდა. ერთმა გარეშოვებამ გამაოგნა. დარ-

რეჟისურა

კაცმა ევაა მოწრუბა და მიმტანს უთხრა:

- ჩაიო თუ ყავა?
- ნუთუ გემოზე ვერ ატყობ, ხერი?
- ვერა.
- მაშინ შენთვის რა მნიშვნელობა აქვს, თუ რა არის?

— სომხური რადიო ორ საათს რატომ ღუშდა?

— თქვენ ისმენდით გადაცემას ყრუ-მუნჯთათვის...

შინ კარგ გუნებაზე დაბრუნდა.

- ძლივს ვეღობრხე, დღეს ხანი დამეღაპარა, — ცოლს მიახარა.
- რა გითხრა?
- ძალიან შევილო, გვიდან ჩამოშეცალეო!

— მითხარით ის ორად ორი სიტყვა. რომელსაც ყველაზე ხშირად ხმარობენ სასკოლო ცხოვრებაში?

— არ ვიცი! — მიუგო ბავშვმა.

— სწორია!

ქურთს ჰკითხეს, სახელოვიარო პროცესიას რომ მიუძღვებოდა. კუბოს თავში გარჩენია გაყოლა თუ ბოლოშიო.

— მთავარია, შუაში არ ვიყოო, — ზღაპო.

რეჟისურა

სწრაფად ახალია სხუნი არ იდ-
სა და რაზანად დერეფანში გავედით,
ჩიბელიც ვეებო, კედლისებულა ფანჯრით
სიარდებოდა; ვეებო ფანჯარას ჩარჩო
და ტიპირი არ გაიჩნდა; ფანჯრის მიღმა
ღამე იდგა. უცებ სიაციარის ისეთი შე-
გრძნობა დახვედრდა, კინაღამ გაგვიფიქრა,
მიმხეცა, რომ შარტო ვიყავი შიშელ
საყაროში. ვიკვივდი და თვალები დაგ-
ხევი. უცხოპაღმეტელმა ხელი მომიკადა
და, როგორც ჩანს, იმევე გზით დამა-
ხრუნა უკან. თვალს რომ გავახილდი, ისევ
ჩემს ავიანზე ვიდექი.

— მეც შეკონდა ერთი უცხოური შემ-
სიხვევა — გვიამბობს როდრიგო ხანა-
ლი — იმ ღამეს შე და ჩემი შეუღლებ
საწოლს ოთახში ვიყავით, უცებ, კარადე-
დან კაცური მოგვებოდა. ცოტა არ იყო,
შეგვიფიქრა. გვეგონებ ვიღაც აქადა კარა-
დღში. უშუქი ავანთით და ოთახი დავათ-
ვაღიერეთ, შვარჩამ ვერაფერს ვიპოვეთ,
გაიფანდა რამდენიმე წუთი და შენისხანგ-
ლულ კარზე ვიღაცამ წარი დარტყა. შე
ფრთხილად გავიხედე კუჭარუტანაში, კარს
მიღმა არავინ იყო, დაწვექი თუ არა,
საახანო ოთახიდან წყლის ჩხრიალი
მოგვებოდა. არა, იწყანიდან არ იმსოლდა,
ახე გაგრძელდა დაახლოებით ერთი კვი-
რა. ერთ ღამეს ჩემს შეუღლებს წინევა
დაუფარდა და დახუტებულს ჩაგინა.
მე ვფხიწოლობდი. უცებ ყველაფერი თა-
ვიდან განმეორდა, ჭერ კარადის წიგნი-
დან მოიხმა სმარტი. ოდრონდ მანინდელი-
ვით კი არ დაუკაქუნებოთ, ისეთი ხმა
იმსოლდა, თითქმის ვიღაც ლითონის ბურ-

თულას მის შედაპირზე გაგორებდნო. მა-
ლი თვით ბურთულაც გამოჩნდა, კარა-
დიდან გამოგორდა და ჩემკენ დაიძრა,
საწოლამდე რომ მოგორდა, თითქოს უხი-
ლავაზე ხელმა შეშეოთ აისრიალი, ტანზე
შეშებდა, ყელთან მოგორდა და წყალივით
სითხე შეშახხა. საკმაოდ შიშვე ბურთულა
იყო. იმ სითხეზე წვერ-უღელაში დამხივ-
და, მერე წითეზებად დაშეიდა თმის თი-
თოვულ დერზე, წვეთები ყელზე დაშა-
ცვიდა, ერთმანეთს შეერწყა და მეორე
ისეთივე ბურთულად იქცა. ბოლოს ორი-
ვე ბურთულა კარახიდან დაიძრა და მის
სიღრმეში გაუჩინარდა. მეორე დღეს
კარადღში, შევიხედე: მაგარმ ვერაფერს
წააჭავედი. სახედნეოდ, ეს უკანასკნე-
ლი შემთხვევა აღმოჩნდა. მის შემდეგ
ჩემს სახლში მსგავსი აღარაფერი განმეო-
რებულა.

პოლიციის ოფიცერი ხერანო, რომე-
ლიც გერთი მალაგიდან ბერილიაში მიმე-
გზავრებოდა, მაგრებებს მოწინე ვახდა:
„წავა დელავად, შვარჩამ ცაზე ვარსკე-
ლავები კაშაშებოდა. დაახლოებით დამის
პირველ საათზე გემის წინ ტალღები
გაიპო და რაღაც უფსკრულის მსგავსი
განდა. ყველას ისეთი შეგრძნება დაგ-
ვაფუფულა, თითქოს გემი იქ უნდა ჩაჩე-
ხილიყო და შეშინებულები მოაჭრისა. და
საკებებს ჩაივბაღებოთ. შალე მივხვდით,
რომ წვლის სიღრმეში უცხოური ხინათ-
ლდე ამოდიოდა, როცა სინათლე გემთან
ახლოეა აღმოჩნდებოდა, წავა ისე წუნა-
რდებოდა, თითქოს შიგ რამდენიმე ცის-
ტერნა ზეფი ჩაიკლებო. მერე წავა ისევ

დელვას იწევდა. ახე გაგრძელდა დამა-
ლოებით 10—15 წუთი“. ყველაზე ხან-
ტარებსო ისაა, რომ იმ რეგოვში სწრაფად
შეორდება მსგავსი შემთხვევა. ერთმა მო-
ყვარულმა სურათიც კი გადაუღო წვლი-
დან ამოხაველ უცხოურ შუქს, რომელიც
ცაზე ვარსკვლავის მსგავს ნათებას
ქმნის.

ვიტორიანო ეკოს „ხილვა“ აღზათ
ერთგვარი გაფრთხილებად უნდა აღვიქ-
ვათ დედამიწელებმა: „ერთი ღამეს ვი-
ღაცამ გააღვიძა. თვალის გახილვად და
შეშინებულმა მომოვიხედე. ოთახი იღუ-
შალი უშუქით იყო განათებული, ჩემს
საწოლთან კი უცხოური არხება იდგა. ლა-
შაში და მალაღი, დაახლოებით ორმეტ-
რისხანვარი იქნებოდა, თითქოსინაი და
ქმნა. ვალვიძებისთანვე მიიხრა: მე პლა-
ნეტა დროდღან ჩამოვივდი, ჩემი სახე-
ვლე დროდღაო. მე მოვივდი, რათა გაგა-
ფრთხილოთ, შევენს პლანეტას სუფთა
ენერგია სჭირდება, თორემ შეიძლება
კატასტროფის წინაშე აპოკალიფსო.
შემდეგ ხულ ოპტიმისტურ აზრებს გად-
მომცემდა. ბოლოს შეშინარდა კიდევ
ორჯერ ვინახულებო და სიტყვა შეარბუ-
ნა. მინდა აღვნიშნო, რომ მე არც დიდი
მორწმუნე ვარ, არც რომელიმე რელი-
გიურ სექტას ვეკოთფიცი, არც სპირიტუ-
ლური ვარ გატაცებული. იმ უცხოურმა
სტუმრებმა კი შესანიშნავად მომეცნა
ჩემზე. რაღაც წინაგანი თავისუფლებებს
შეგრძნება დამოტოვა“.

მსპანსტორიდან თარგმნა
თბილ გვასხალიძემ.

— კვარცხი იყო უფრო ადრე თუ ქა-
თაში?
— უწინ ყველაფერი იყო.

— შე კაცო, ეს ექვსი საათი რად გა-
ნდა, თუ ყველა სხვადასხვა დროს ვიჩე-
ნებოქ — ჰქოთებს არალანდელს.
— „შაშ, რა აზრი აქვს ექვსი საათის
ქონას, თუ ყველაზე ერთი და იგივე დრო
მიჩვენაო?!

— მთავარე უფრო ახლოსა თუ ამე-
რიკა?
— რა თქმა უნდა, მთავარე?
— რატომ?
— მთავარეს ვხედვით, ამერიკას კი ვერა.

ერაწინ ხანძარი მიწნარებოდა. აღი შე-
ნა სწავლებოდა. ბეჭუნა უკან გადაქდა.
— რაო, ცეცხლხისა შეგიწინდა? — ჰქო-
ნის კაცმა.
— არა, კვამლმა თვალები ამიწყა!

სტუმარს სახულეში წამცეცი გაღაც-
და. ზეგლა აუტყდა.
— რამდენი მანია ხართ? — ჰქოთბა
მასნიძელმა.
— თუ არ დავხარჩე, ხანში, ხატონო!

თარგმნა
მასპიტონ მთავრობინაძემ.

თარგმნა
მასპიტონ მთავრობინაძემ.

პატარა

შეშინებული

მატარა ჩემად ლოლუა

მატარა გოგო მიხვდა, რომ უკვლამა მამა ერთნაირი არ უყოლიდა.

ერთ დღეს დედა უფერად ავად გახდა და ბებიახთან ერთად დაუბრუნელი ეტლით ლანდონს გაემგზავრა. პატარა გოგო მოხანზარებულად თან ერთად ხალხში დარჩა. დღიხით უკვლადერთი რაგუნე იყო. დამით კი, როცა ელთისი ლოგინში აწვივდა, პატარა გოგონს უცხად შეეშინდა.

— რა უნდა ვქნა, სიზმარი მა რომ შემაშინოს? — იკითხა.

— რა უნდა ვქნა, სიზმარი რაღაც საშინელება შესიზმარება და ბებიაკოს თავისთან მივყავარ ზოლმე დახანძინებლად. სიზნელის ძალიან მეშინია. უცხად უკვლადერთი რომ ახურჩაუდებდა, რა ვქნა კიდევ რაღაც საშინელება რომ დადესიზმროს?

— ბავშვო, დაწეკი და დამიხინე, — უთხრა ელისმა, სტუმბიდან წინდები წააძრია

და საწოლის თავთან ჩაჩურთა. — ყვირილი არ დაიწყო და საცოდავი მამაშენი არ გააღვიძო, იცოდევ.

მატარამ ისევ ნაცნობი სიზმარი ეწვია. უახახს ერთ ხელში დანა, მეორეში კი თოკი ეტეირა და შეშინარავი დიმილით ნელა უახლოვდებოდა. პატარა გოგო ვანძრევას ვერ ხედავდა; იღვა ერთ ადგილზე გახევებული და გაწნორული ხმით ყვიროდა:

— ბებია, მიშველე, ბებია!

შისისგან აცხატებულულმა პატარა გოგომ თვალთ გაახილა, საწოლთან აწივებული საწითლით ხელში მამა იღვა.

— რა დაგეშართა? — ჰკითხა მამამ.

— ოჰ, უახახი... დანა, ბებია მინდა — მამამ საწითელი ჩააქრო, დაიხარა, ბავშვი საწოლიდან ამოიყვანა, გულში ჩაიხუტა და კორი-

დორის გავლით თავის საძინებელ ოთახში შევიდა. საწოლზე გაწეითი ეგდო, ნახევრად დამწვარი სიგარა მაგიდის ლამუაზე იყო მიუყვლებული. მამამ გაწეითი იატაკზე მოისროლა, სიგარა ბუხარში შეაგდო, მერე პატარა გოგო ლოგინში ფრთხილად ჩააწვინა და გვერდით მიუწევა. ნახევრად მძინარე, ჭერ ისევ უახახის დიმილით დაწვურული პატარა გოგო, მამის ილღობის ქვეშ შეუძვრა და გაიბრუნა. უკვე სიბრუნელე აღარ აწინებდა. პატარა გოგო წყნარად იწევა.

— კეჩია, ფეხები ჩემს ფეხებს გაუხე-გამოუხე და გაიხიბება, — უთხრა მამამ.

დადღილ მამას მალე ჩაეძინა. პატარა გოგონს უცხადური გრძობა დაეუფლა. სახარლო მამა, რა დიდი მუგონა. მის მოსავლელად

არავის არ სცლიდა. მამა, მართალია, ბებიახვით ფუჭულუა არ იყო, მაგრამ ეს პატარა გოგონს უხაროდა კიდევაც. პატარა გოგო გრძობდა მის ძლიერ სხეულს და მშვიდდებოდა.

მამა ახე ბებრს მუშაობს და ახე საშინლად იღვლება უყოლდღე. ახა ხად შეუძლია მიხტერ მადონალდინარი იუოს. მან კი, სუელემბა, მშენიერი ნაწერები დაუხიო... პატარა გოგო შეიშეშინა და ამოიხარა.

მამა ჰეხვე გამოფხიზლდა. — რა იყო, კეჩია? — კიდევ სიზმარი ნახე?

— ოჰ, — თქვა პატარა გოგომ, შენი გულის ფეხთკა მესმის, რა დიდი გულტიკეონია მამიკო, საყვარლო.